

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เอกสารประกอบการพิจารณา

- ผลการประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา สมัยวิสามัญ และการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ-กัมพูชา ครั้งที่ ๓
- ร่างความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวว่าด้วยการแลกเปลี่ยนสิทธิการเช่าที่ดินระหว่างกัน
เพื่อใช้ในงานทางการกงสุล

อ.พ. ๑๙/๒๕๕๑ การประชุมร่วมกันของรัฐสภา สมัยสามัญนิติบัญญัติ

จัดทำโดย กลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ

โทร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐-๒

เรียกดูเอกสารได้ที่

www.parliament.go.th/library

๑. ผลการประชุมคณะกรรมการธิการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา สมัยวิสามัญ และการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ-กัมพูชา ครั้งที่ ๓ (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
๒. ร่างความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวว่าด้วยการแลกเปลี่ยนสิทธิการเช่าที่ดินระหว่างกันเพื่อใช้ในการงานทางการเกษตร (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นในเวลาจำกัด เพื่อให้ทันใช้ประโยชน์ในการพิจารณา

๑. ผลการประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา สมัยวิสามัญและการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ-กัมพูชา ครั้งที่ ๓

๒. ร่างความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ว่าด้วยการแลกเปลี่ยนสิทธิการเช่าที่ดินระหว่างกันเพื่อใช้ในงานทางการกงสุล ที่เข้าสู่การประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความ ข่าวจากสื่อต่าง ๆ และ/หรือสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นแก่สมาชิกรัฐสภาและผู้สนใจทั่วไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง เอกสารประกอบการพิจารณานี้ กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑,๒,๓ สำนักวิชาการ เป็นผู้จัดทำ และเผยแพร่ทาง www.parliament.go.th/library ผู้ใดนำข้อความหรือส่วนหนึ่งส่วนใดในเอกสารนี้ไปลงพิมพ์ในเอกสารอื่น โปรดอ้างอิงที่มากำกับไว้ด้วย

ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมโปรดติดต่อกลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักวิชาการ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ – ๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘ และ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๙

กลุ่มงานบริการวิชาการ

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารประกอบการพิจารณา

Digital Object
National Assembly Library

สารบัญ

	หน้า
๑. ผลการประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา สมัยวิสามัญและการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ-กัมพูชา ครั้งที่ ๓ (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๑
๑.๑ ร่างบันทึกการประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา สมัยวิสามัญ ณ เมืองเสียมราฐ วันที่ ๑๐-๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑	๑
๑.๒ ร่างข้อตกลงชั่วคราวระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชากับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยว่าด้วยปัญหาชายแดนในพื้นที่ (กัมพูชา-ปราสาท Preah Vihear) (ไทย-ปราสาทพระวิหาร) (ทางออกแบบประนีประนอม-ระหว่าง Phnom Trap/กุ่มเขือ กับ Ta Thav/ช่องตาเต้า)	๘
๒. ผลการประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา (เจบีซี) และการประชุมระหว่างรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศไทย กับรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกัมพูชาที่เมืองเสียมราฐ ประเทศกัมพูชา เมื่อวันที่ ๑๐ - ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๑	๑๔
๓. ผลศึกษาเกี่ยวกับปัญหาเขาพระวิหาร	๑๗
๔. รองนายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีต่างประเทศ แลกข่าวเกี่ยวกับผลการประชุมระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศไทย-กัมพูชาครั้งที่ ๓	๒๔
๕. บทความ : การเจรจาเขตแดนทับซ้อนไทย - เขมร	๒๖
๖. ร่างความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวว่าด้วยการแลกเปลี่ยนสิทธิการเช่าที่ดินระหว่างกันเพื่อใช้ในการงานทางการกงสุล (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๒๘
๗. การแลกเปลี่ยนสิทธิการเช่าที่ดินไทย - ลาว	๓๒
๘. เจ้าหน้าที่กงสุลและบุคคลในคณะกงสุล	๓๔

ผู้รับผิดชอบ

นางวิจิตรา วัชรภรณ์

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางสาวดวงรัตน์ เล่าหัตถพงษ์ภุรี

ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริการวิชาการ ๑

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายยอดชาย วิถีพานิช

วิทยากร ๖

นายยุทธพงศ์ ปิ่นอนงค์

นิติกร ๖

นางอรณิช รุ่งธิปานนท์

วิทยากร ๕

นางสาวศรัณยา สี่มา

นิติกร ๕

นายสุเทพ น้อยนารถ

เจ้าหน้าที่ธุรการ ๕

นางสาวเปรมฤดี วงศ์สาคร

เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๑

(คำแปลชั่วคราว)

ร่างบันทึกการประชุมคณะกรรมการธิการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา สมัยวิสามัญ

ณ เมืองเสียมราฐ วันที่ 10-12 พฤศจิกายน 2551

I. บทนำ

1. ได้มีการประชุมคณะกรรมการธิการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา (JBC) สมัยวิสามัญ ขึ้น ณ เมืองเสียมราฐ เมื่อวันที่ 10-12 พฤศจิกายน 2551 คณะผู้แทนฝ่ายไทยนำโดย ฯพณฯ นายวศิน วีระเวชญาณ ที่ปรึกษา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งราชอาณาจักรไทย ประธานคณะกรรมการธิการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา (ฝ่ายไทย) คณะผู้แทนฝ่ายกัมพูชานำโดย ฯพณฯ นายวาร์ คิม ฮง รัฐมนตรีอาวุโสรับผิดชอบด้านกิจการชายแดนของราชอาณาจักรกัมพูชา ประธานคณะกรรมการธิการเขตแดนร่วมกัมพูชา-ไทย (ฝ่ายกัมพูชา)
2. รายชื่อคณะผู้แทนไทยและกัมพูชาปรากฏตาม เอกสารแนบ 1 และ เอกสารแนบ 2 ตามลำดับ
3. การประชุมดำเนินไปภายใต้บรรยากาศแห่งมิตรภาพและฉันมิตร
4. หัวหน้าคณะผู้แทนทั้งสองได้กล่าวปราศรัยเปิดการประชุม ด้วยคำของคำปราศรัยปรากฏตาม เอกสารแนบ 3 และ เอกสารแนบ 4 ตามลำดับ

II. การรับรองระเบียบวาระการประชุม

5. ทั้งสองฝ่ายได้รับรองระเบียบวาระการประชุมของการประชุมคณะกรรมการธิการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา สมัยวิสามัญดังปรากฏตาม เอกสารแนบ 5

III. การพิจารณาผลการปฏิบัติงานร่วมของชุดสำรวจร่วม ไทย-กัมพูชา ในการค้นหาที่ตั้งที่ถูกต้องของหลักเขตแดน¹ 29 หลัก (หลักที่ 23 – 51)

6. ฝ่ายไทยยื่นร่างภาษาอังกฤษฉบับเบื้องต้นของรายงานผลการปฏิบัติงานร่วมของชุดสำรวจร่วม ไทย-กัมพูชา ในการค้นหาที่ตั้งที่ถูกต้อง ของหลักเขตแดน² 29 หลัก (หลักที่ 23 – 51) ให้ฝ่ายกัมพูชาพิจารณาตามบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาเกี่ยวกับ

¹ หมายเหตุ: ชื่อภาษาไทยอย่างเป็นทางการไม่ตรงกับชื่อภาษาอังกฤษ (Reports of the Thai-Cambodian Joint field Survey for Fact Finding Mission on the Conditions and Location of ...)

² หมายเหตุ: ชื่อภาษาไทยอย่างเป็นทางการไม่ตรงกับชื่อภาษาอังกฤษ (Reports of the Thai-Cambodian Joint field Survey for Fact Finding Mission on the Conditions and Location of ...)

การสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก ฉบับวันที่ 14 มิถุนายน ค.ศ. 2000 ทั้งสองฝ่ายตกลงว่าจะมีการลงนามรายงานดังกล่าวในโอกาสแรก และส่งให้หน่วยที่เหนือขึ้นไปภายใต้กรอบของ JBC พิจารณาต่อไป ฝ่ายไทยตกลงที่จะมอบร่างรายงานผลการปฏิบัติงานฯ ฉบับภาษาอังกฤษ ของหลักเขตแดนที่เหลืออีก 19 หลักที่ได้มีการบ่งชี้แล้วแก่ฝ่ายกัมพูชาเพื่อพิจารณาโดยเร็วที่สุดที่เป็นไปได้

IV. การพิสูจน์ทราบหลักเขตแดน 25 หลักที่เหลือ โดยชุดสำรวจร่วมโดยเร็วที่สุดที่เป็นไปได้

7. ทั้งสองฝ่ายตกลงว่า เมื่อคำนึงถึงภารกิจพิเศษที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของทั้งสองประเทศในการประชุมเมื่อ 28 กรกฎาคม 2551 และ 19 สิงหาคม 2551 ชุดสำรวจร่วม (JST) จะระงับภารกิจประจำพื้นที่และจะย้ายไปยังพื้นที่ตอนที่ 6 (เขาสัตตะโสม/ พนมเสทิสม ถึง หลักเขตแดนที่ 1) โดยเร็วที่สุดที่เป็นไปได้เพื่อสำรวจและปักหลักเขตแดน

8. ฝ่ายกัมพูชาเสนอให้จัดตั้ง JST อีกหนึ่งชุดเพื่อทำงานในพื้นที่ตอนอื่นๆ คู่ขนานกันไป ฝ่ายไทยรับที่จะพิจารณาข้อเสนอนี้ ทั้งสองฝ่ายตกลงว่า JBC จะตัดสินใจในเรื่องนี้ในการประชุมครั้งหน้า

V. การกำหนดวันที่และพื้นที่ที่จะสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนภายใต้ข้อกำหนดอำนาจหน้าที่และแผนแม่บท ค.ศ. 2003 ในพื้นที่ตอนที่ 6 โดย JBC

9. ทั้งสองฝ่ายแสดงความหวังว่าการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนในพื้นที่ตอนที่ 6 จะเริ่มได้ในช่วงกลางเดือนธันวาคม ค.ศ. 2008 JBC จะให้คณะอนุกรรมการด้านเทคนิคร่วมจัดเตรียม "คำแนะนำสำหรับการสำรวจร่วมในพื้นที่ตอนที่ 6" ("Instruction for the Joint Survey in Sector 6") ทั้งสองฝ่ายตกลงว่าชุดสำรวจร่วมจะปฏิบัติงานในพื้นที่ตอนที่ 6 ทั้งหมด

10. ทั้งสองฝ่ายตกลงให้จัดตั้งคณะทำงานภายใต้กรอบของ JBC เพื่อหารือเกี่ยวกับประเด็นด้านกฎหมายในเดือนมกราคม ค.ศ. 2009 เกี่ยวกับประเด็นในพื้นที่ตอนที่ 6 คู่ขนานไปกับงานสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน

VI. ร่างข้อบทของข้อตกลงชั่วคราวระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา

11. ทั้งสองฝ่ายได้ยกร่างข้อบทของข้อตกลงชั่วคราวระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาว่าด้วยประเด็นชายแดนในพื้นที่บริเวณ [กัมพูชา – of the Temple of Preah Vihear] [ไทย – of the Temple of Phra Viham] [ทางออกโดยการประนีประนอม – ระหว่าง Phnom Trap/Phu

Makhua กับ Ta Thav/Chong Ta Thao] เพื่อเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศทั้งสอง
พิจารณาดังปรากฏตามเอกสารแนบ 6

VII. วันและสถานที่ของการประชุมครั้งต่อไป

12. ทั้งสองฝ่ายตกลงว่าการประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วม ครั้งที่ 4 จะจัดขึ้นในประเทศไทย ในช่วงต้นมกราคม ค.ศ. 2009 ถ้าเป็นไปได้ โดยจะแจ้งวันและสถานที่ของการประชุมครั้งที่ 4 ผ่านทางช่องทางการทูต

VIII. เรื่องอื่น ๆ

13. ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะเริ่ม "เก็บกู่ทุ่นระเบิดในลักษณะที่ประสานงานกัน" ตามที่ได้อ้างถึงในมาตรา 3 ของร่างข้อตกลงชั่วคราว หลังจากร่างข้อตกลงชั่วคราวมีผลบังคับใช้

14. คณะผู้แทนไทยแสดงความซาบซึ้งสำหรับการต้อนรับที่อบอุ่น และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดีเยี่ยม ที่ฝ่ายกัมพูชาจัดหาให้ในระหว่างพำนักที่เมืองเสียมราฐ

15. บันทึกการประชุมนี้จะต้องได้รับการยืนยันว่าได้ดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายภายในของแต่ละฝ่ายที่กำหนดไว้สำหรับการมีผลบังคับใช้ของบันทึกการประชุมเสร็จสิ้นแล้ว และจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ของหนังสือฉบับหลังที่แจ้งแต่ละฝ่ายว่าได้ดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมายภายในที่กำหนดไว้สำหรับการมีผลบังคับใช้ของบันทึกการประชุมนี้เสร็จสิ้นแล้ว

ทำเป็นคู่ฉบับ ที่เมืองเสียมราฐ ในวันที่ 12 พฤศจิกายน 2551 เป็นภาษาอังกฤษ

วศิน อธิเวชญาณ	วาร์ คิม ฮง
ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ของราชอาณาจักรไทย	รัฐมนตรีอาวุโสรับผิดชอบด้านกิจการชายแดนของ ราชอาณาจักรกัมพูชา
ประธานร่วมคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย- กัมพูชา (ฝ่ายไทย)	ประธานร่วมคณะกรรมการเขตแดนร่วมกัมพูชา- ไทย (ฝ่ายกัมพูชา)

AGREED MINUTES
OF THE SPECIAL MEETING OF
THE THAI-CAMBODIAN JOINT COMMISSION ON
DEMARCATIION FOR LAND BOUNDARY
Siem Reap, 10-12 November 2008

I. Introduction

1. The Special Meeting of the Thai-Cambodian Joint Commission on Demarcation for Land Boundary (JBC) was held in Siem Reap on 10-12 November 2008. The Thai delegation was led by H.E. Mr. VASIN TEERAVECHYAN, Advisor to the Minister of Foreign Affairs of the Kingdom of Thailand, Co-Chairman of the Thai-Cambodian Joint Commission on Demarcation for Land Boundary (Thai side). The Cambodian delegation was led by H.E. Mr. VAR KIM HONG, Senior Minister in charge of Border Affairs of the Kingdom of Cambodia, Co-Chairman of the Cambodian-Thai Joint Commission on Demarcation for Land Boundary (Cambodian side).
2. The lists of the Thai and the Cambodian Delegations appear as ANNEX 1 and ANNEX 2 respectively.
3. The Meeting was held in an atmosphere of friendship and cordiality.
4. The heads of both delegations delivered the Opening Remarks, the texts of which appear as ANNEX 3 and ANNEX 4 respectively.

II. Adoption of Agenda

5. Both sides adopted the Agenda of the Special Meeting of the Thai-Cambodian Joint Commission on Demarcation for Land Boundary as appears as ANNEX 5.

III. Consideration of the results of the Thai-Cambodian Joint Field Survey for Fact Finding Mission on the Conditions and Location of 29 Boundary Pillars (23 – 51)

6. The Thai side communicated to the Cambodian side for consideration a preliminary version of the draft text in the English language of the Reports of the Thai-Cambodian Joint Field Survey for Fact Finding Mission on the Conditions and Location of 29 Boundary Pillars (23 – 51). In accordance with the Memorandum of Understanding between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Kingdom of Cambodia on the Survey and Demarcation of Land Boundary of 14 June 2000, both sides agreed that the said reports shall be signed at the earliest opportunity and submitted to higher authorities within the framework of the JBC for consideration. The Thai side agreed to provide to the Cambodian side, as soon as possible, the draft report in English on the remaining 19 boundary pillars that have been identified.

IV. Identification of the remaining 25 Boundary Pillars, as soon as possible, by the Joint Survey Team

7. Both sides agreed that, in view of the Special Mission given by the Foreign Ministers of the two countries at their meetings on 28 July 2008 and on 19 August 2008, the Joint Survey Team (JST) will suspend its routine work immediately and will relocate to Sector 6 (Khao Sattasom/ Phnom Sethisom – BP 1) as soon as possible to conduct survey and demarcation work.

8. The Cambodian side proposed that another JST be constituted to conduct work in other Sectors in parallel. The Thai side accepted to consider this proposal. Both sides agreed that the JBC will decide on this issue during the next meeting.

V. Determination to be made by the JBC of the date and area to be surveyed and demarcated under the Terms of Reference and Master Plan of 2003 in Sector 6

9. Both sides expressed their hope that the survey and demarcation in Sector 6 can start around mid-December 2008. The JBC will have the Joint Technical Sub-Commission prepare the “Instruction for the Joint Survey in Sector 6”. They agreed that the JST will work on the whole Sector 6.

10. Both sides agreed that a Working Group be established within the framework of the JBC to discuss legal matters in January 2009 on the issue of Sector 6, in parallel with the joint survey and demarcation work.

VI. The draft text of the Provisional Arrangement between the Government of the Kingdom of Thailand and the Royal Government of Cambodia

11. Both sides drafted the text of Provisional Arrangement between the Government of the Kingdom of Thailand and the Royal Government of Cambodia on the border issues in the area [C - of the Temple of Preah Vihear] [T -- of the Temple of Phra Viharn] [Compromise solution – between Phnom Trap/Phu Makhua and Ta Thav/ Chong Ta Thao] to be submitted to the two Foreign Ministers for consideration as appears as ANNEX 6.

VII. Date and Venue of the Next Meeting

12. Both sides agreed that the Fourth Meeting of the JBC will be held in Thailand, if possible, in early January 2009. The date and venue of the Fourth Meeting will be communicated through diplomatic channels.

VIII. Other Matters

13. Both sides agreed to start “de-mining in a concerted manner” as referred to in Article III of the draft Provisional Arrangement after its entry into force.

14. The Thai delegation expressed its profound appreciation for the warm welcome, hospitality and excellent facilities rendered by the Cambodian side during its stay in Siem Reap.

15. This Agreed Minutes shall be subject to confirmation that the two sides’ respective internal legal procedures required for its entry into force have been completed, and shall enter into force on the date of the later of the notifications by the two sides informing each other that their respective internal legal procedures required for the entry into force of this Agreed Minutes have been completed.

Done in duplicate in Siem Reap, on 12 November 2008 in English.

Vasin Teeravechyan
Advisor to the Minister of
Foreign Affairs of
the Kingdom of Thailand,
Co-Chairman of the Thai-Cambodian Joint
Commission on Demarcation for Land
Boundary (Thai Side)

Var Kim Hong
Senior Minister in charge of
Border Affairs of
the Kingdom of Cambodia,
Co-Chairman of the Cambodian-Thai
Joint Commission on Demarcation for
Land Boundary (Cambodian side)

(คำแปลชั่วคราว)

ร่างข้อตกลงชั่วคราว

ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชากับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย
ว่าด้วยปัญหาชายแดนในพื้นที่ [กัมพูชา – ปราสาท Preah Vihear] [ไทย – ปราสาทพระวิหาร]
[ทางออกแบบประนีประนอม – ระหว่าง Phnom Trap/ ภูมะเขือ กับ Ta Thav/ ช่องตาเต๋มา]

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย [ต่อไปนี้จะเรียกว่า “คู่ภาคี” และเรียกแต่ละฝ่ายว่า “ภาคี”]

ปรารถนา ที่จะกระชับความผูกพันแห่งมิตรภาพที่มีอยู่และความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีระหว่างประเทศทั้งสองให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

ยืนยันอีกครั้ง ถึงสิทธิและพันธกรณีภายใต้บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาว่าด้วยการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก ลงนาม ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2543 (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “บันทึกความเข้าใจฯ ค.ศ. 2000”) รวมถึงแผนแม่บทและข้อกำหนดอำนาจหน้าที่ในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกร่วม ค.ศ. 2003 ซึ่งกล่าวถึงในนั้น

เชื่อมั่น ว่าระหว่างรอการจัดทำหลักเขตแดนทางบกภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ ระหว่างประเทศทั้งสองในพื้นที่ [กัมพูชา – ประชิดกับปราสาทเปรียะวิเฮียร์] [ไทย- ประชิดกับปราสาทพระวิหาร] [ทางออกแบบประนีประนอม – ระหว่างพนมตรวบ/ ภูมะเขือ กับ ตาทาว/ ช่องตาเต๋มา] โดยคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “JBC”) ควรหลีกเลี่ยงการปะทะกันและการใช้กำลังโดยการปรึกษาหารือกันระหว่างคู่ภาคี

ยืนยัน ความตั้งใจของคู่ภาคีที่จะยังคงใช้ความอดกลั้นอย่างที่สุด และปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศอย่างเคร่งครัดในความสัมพันธ์ชายแดน และ

ยืนยันอีกครั้ง ถึงความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาเขตแดนในพื้นที่ [กัมพูชา – ประชิดกับปราสาทเปรียะวิเฮียร์] [ไทย – ประชิดกับปราสาทพระวิหาร] [ทางออกแบบประนีประนอม – ระหว่าง พนมตรวบ/ ภูมะเขือ และตาทาว/ ช่องตาเต๋มา] โดยสันติวิธีและอย่างเป็นมิตร ในเจตนารมณ์ของการเป็นเพื่อนบ้านที่ดี

ได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ข้อ 1

คูภาคีจะปรับกำลังทหารของแต่ละฝ่ายออกจากวัด "แก้วศิขาริระวาร" (ต่อไปนี้จะเรียกว่า "วัด") พื้นที่รอบวัดฯ [กัมพูชา – และบริเวณใกล้วัด] [ไทย – และปราสาทพระวิหาร] แม่ทัพภาคที่สองของกองทัพไทยและผู้บัญชาการกองทัพอากาศที่ 4 ของกองทัพกัมพูชา จะกำหนดมาตรการที่เหมาะสมร่วมกัน เพื่อปฏิบัติให้ข้อบนี้ให้มีผล โดยผ่านทีมประสานงานชั่วคราว (Temporary Coordinating Teams) ของแต่ละฝ่าย

ข้อ 2

คูภาคีจะจัดตั้งชุดประสานงานชั่วคราว (Temporary Coordinating Task Force - TCTF) ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากทั้งสองฝ่าย เพื่อพิจารณาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ [กัมพูชา – ประชิดกับปราสาทเปรียะวีเฮียร์] [ไทย – ประชิดกับปราสาทพระวิหาร] [ทางออกแบบประนีประนอม – ระหว่าง พนมตรอบ/ ภูมะเขือ กับ ตาทาว/ ช่องตาเต๋มา] ซึ่งจะต้องมีการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนโดย JBC รวมถึงวัด ชุดประสานงานชั่วคราวจะประชุมโดยเร็วที่สุดที่เป็นไปได้ และจะประชุมโดยไม่ชักช้าไม่ว่าเมื่อใดที่จำเป็นหรือเมื่อได้รับการร้องขอจากคูภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ข้อ 3

คูภาคีจะเก็บกู่ทุ่นระเบิดในลักษณะประสานงานกันในพื้นที่ [กัมพูชา – ที่ติดกับปราสาทเปรียะวีเฮียร์] [ไทย – ที่ติดกับปราสาทพระวิหาร] [ทางออกแบบประนีประนอม – ระหว่าง พนมตรอบ/ ภูมะเขือ กับ ตาทาว/ ช่องตาเต๋มา] ซึ่งจะต้องได้รับการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนโดย JBC

ข้อ 4

JBC จะกำหนดพื้นที่ที่จะทำให้อยู่ในสภาพพร้อมสำหรับการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนภายใต้แผนแม่บทและข้อกำหนดอำนาจหน้าที่ของ JBC ค.ศ. 2003 พื้นที่ดังกล่าวจะต้องถูกทำให้อยู่ในสภาพพร้อมก่อนที่ชุดสำรวจร่วมจะเริ่มงาน

ข้อ 5

ข้อตกลงชั่วคราวฯ นี้จะไม่กระทบต่อสิทธิของทั้งสองฝ่ายเกี่ยวกับการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนในกรอบของ JBC และทำที่ทางกฎหมายแต่ละฝ่าย

ข้อ 6

ข้อตกลงชั่วคราวฯ นี้ อาจแก้ไขได้โดยการให้ความเห็นชอบร่วมกันของคูภาคีเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ 7

ข้อตกลงชั่วคราวฯ นี้ อาจบอกเลิกได้โดยภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยการแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า 12 เดือนก่อนวันที่ข้อตกลงชั่วคราวฯ สิ้นสุดลง

ข้อ 8

ข้อตกลงชั่วคราวฯ จะมีผลใช้บังคับในวันที่มีการแลกเปลี่ยนหนังสือแจ้งภาคีแต่ละฝ่ายว่าได้ดำเนินการตามกระบวนการกฎหมายภายในของตนเสร็จสิ้นแล้ว และคงมีผลบังคับใช้จนกว่าการจัดทำหลักเขตแดนจะเสร็จสิ้นลงในพื้นที่ [กัมพูชา – ประชิดกับปราสาทเป็ริยะวิเฮียร์] [ไทย – ประชิดกับปราสาทพระวิหาร] [ทางออกแบบประนีประนอม – ระหว่างพนมตรวบ/กุ่มะเขือ และ ตาทาว/ช่องตาเผ่า] คู่ภาคีจะพยายามเร่งรัดการดำเนินการตามกระบวนการกฎหมายภายในโดยสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญของตน

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายนี้ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องเพื่อการนี้จากรัฐบาลของแต่ละฝ่ายได้ลงนามข้อตกลงชั่วคราวฯ นี้

ทำขึ้นเป็นคู่ฉบับ ณ เมื่อวันที่ เดือน ในปี ค.ศ. สองพันแปด เป็นภาษาอังกฤษ

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย

สำหรับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา

นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์

นายฮอร์ นัมฮง

รองนายกรัฐมนตรี และ

รองนายกรัฐมนตรีและ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

แห่งราชอาณาจักรไทย

และความร่วมมือระหว่างประเทศ

แห่งราชอาณาจักรกัมพูชา

Draft consolidated text
as of 12 November 2008 18.55 hrs. (Proof Read 22.00 hrs.)

DRAFT
Provisional Arrangement
between
the Royal Government of Cambodia and
the Government of the Kingdom of Thailand on
Border Issues in the Area
[C - of the Temple of Preah Vihear] [T – of the Temple of Phra Viharn]
[Compromise solution – between Phnom Trap/Phu Makhua and Ta Thav/ Chong
Ta Thao]

The Royal Government of Cambodia and the Government of the Kingdom of Thailand (hereafter referred to as “the Parties” and individually as “the Party”);

Desiring to further strengthen the existing bonds of friendship and good neighbourliness between the two countries;

Reaffirming their rights and obligations under the Memorandum of Understanding between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Kingdom of Cambodia on the Survey and Demarcation of Land Boundary, done at Phnom Penh on 14 June 2000 (hereafter referred to as the “2000 MOU”), including the Terms of Reference and Master Plan of the Survey and Demarcation of 2003 stated therein;

Convinced that, pending demarcation of the land boundary under international law between the two countries in the area [C – adjacent to the Temple of Preah Vihear] [T – adjacent to the Temple of Phra Viharn] [Compromise solution – between Phnom Trap/Phu Makhua and Ta Thav/ Chong Ta Thao] by the Thai-Cambodian Joint Commission on Demarcation for Land Boundary (hereafter referred to as “JBC”), confrontation and use of force should be avoided through mutual consultation of the Parties;

Confirming the Parties’ intention to continue to exercise utmost restraint and to strictly abide by international law in their border relationship; and

Reaffirming their commitment to peaceful and amicable settlement of the boundary dispute in the area [C – adjacent to the Temple of Preah Vihear] [T – adjacent to the Temple of Phra Viharn] [Compromise solution – between Phnom Trap/Phu Makhua and Ta Thav/ Chong Ta Thao] in the spirit of good neighbourliness;

Have agreed as follows:

Article I

The Parties shall redeploy their respective troops out of the “Keo Sikha Kiri Svava” Pagoda (hereafter referred to as “Pagoda”), the area surrounding the Pagoda, [C – and the region near the Pagoda] [T – and the Temple of Phra Viharn]. The Commanding-General of the Second Army Area of the Royal Thai Army and the Commander of the Military Region No. 4 of the Royal Cambodian Armed Forces shall together determine the appropriate measures to implement this Article through their respective Temporary Coordinating Teams.

Article II

The Parties shall set up a Temporary Coordinating Task Force (TCTF) consisting of the relevant agencies from both sides to address problems related to the area [C – adjacent to the Temple of Preah Vihear] [T – adjacent to the Temple of Phra Viharn] [Compromise solution – between Phnom Trap/Phu Makhua and Ta Thav/ Chong Ta Thao] to be surveyed and demarcated by the JBC, including the Pagoda. The TCTF shall meet as soon as possible and shall meet without delay whenever necessary or at the request of either of the Parties.

Article III

The Parties shall de-mine in a concerted manner the area [C – adjacent to the Temple of Preah Vihear] [T – adjacent to the Temple of Phra Viharn] [Compromise solution – between Phnom Trap/Phu Makhua and Ta Thav/ Chong Ta Thao] to be surveyed and demarcated by the JBC.

Article IV

The JBC shall determine the area to be cleared for its survey and demarcation work under its Terms of Reference and Master Plan of 2003. Such area shall be cleared before the Joint Survey Team commences its work.

Article V

This Provisional Arrangement shall be without prejudice to the respective rights of both Parties regarding the survey and demarcation within the framework of the JBC and their legal positions.

Article VI

Draft consolidated text
as of 12 November 2008 18.55 hrs (Proof Read 22.00 hrs.)

This Provisional Arrangement may be amended by mutual written consent of the Parties.

Article VII

This Provisional Arrangement may be terminated by either Party by written notification 12 months in advance of the termination date.

Article VIII

This Provisional Arrangement shall enter into force on the date of exchange of notes informing each other party that their respective internal legal procedures have been completed, and shall remain in force until the complete demarcation of the boundary in the area [C – adjacent to the Temple of Preah Vihear] [T – adjacent to the Temple of Phra Viharn] [Compromise solution – between Phnom Trap/Phu Makhua and Ta Thav/ Chong Ta Thao]. The Parties shall endeavour to expedite such internal legal procedures in accordance with their respective Constitutions.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Provisional Arrangement.

DONE in duplicate at, on theday of in the year Two Thousand and Eight, in the English Language.

For the Government of the Kingdom of
Thailand

For the Royal Government of
Cambodia

Sompong Amornvivat

Hor Namhong

Deputy Prime Minister and the
Minister of Foreign Affairs of the
Kingdom of Thailand

Deputy Prime Minister and the
Minister of Foreign Affairs and
International Cooperation of the
Kingdom of Cambodia

ผลการประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา (เจบีซี) และการประชุมระหว่าง
รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ กับรอง
นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกัมพูชา
ที่เมืองเสียมราฐ ประเทศกัมพูชา เมื่อวันที่ 10 – 12 พฤศจิกายน 2551
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ตามที่เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2551 รัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบต่อกรอบการเจรจาข้อตกลง
ชั่วคราวไทย – กัมพูชา เกี่ยวกับสถานการณ์ชายแดนบริเวณเขาพระวิหาร และกรอบการเจรจาสำหรับการ
สำรวจและจัดทำเขตแดนทางบกไทย-กัมพูชาและกลไกอื่น ๆ ภายใต้กรอบนี้ นั้น

1. เมื่อวันที่ 10 – 12 พฤศจิกายน 2551 ได้มีการประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา (เจบีซี)
ที่เมืองเสียมราฐ ประเทศกัมพูชา โดยฝ่ายไทยมีนายวศิน อธิเวรญาณ ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การต่างประเทศเป็นหัวหน้าคณะ ฝ่ายกัมพูชามีนายวาริ กิมฮอง รัฐมนตรีอาวุโสด้านเขตแดนเป็นหัวหน้า
คณะ และในวันที่ 12 พฤศจิกายน 2551 ได้มีการประชุมระหว่างนายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ รอง
นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกับนายฮอร์ นัมฮง รองนายกรัฐมนตรีและ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกัมพูชา
2. การประชุมทั้งสองเป็นไปในบรรยากาศแห่งมิตรภาพและการเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่ดี ที่ประชุมฯ ได้
พิจารณาตัวบทของร่างรายงานการประชุม (Agreed Minutes) ของเจบีซี และตัวบทของร่างข้อตกลง
ชั่วคราว (Provisional Arrangement) ซึ่งจะแนบกับร่างรายงานการประชุมของเจบีซี และสามารถเห็นพ้อง
กันร่วมกันในเกือบทุกประเด็น ดังนี้
 - 2.1 ร่างรายงานการประชุมของเจบีซี
มีสาระสำคัญ ดังนี้
 - (1) ให้ชุดสำรวจและจัดทำหลักเขตร่วม (Joint Survey Team) ย้ายการปฏิบัติหน้าที่จากที่ปฏิบัติอยู่
ในปัจจุบันไปยังบริเวณพื้นที่ตอนที่ 6 (เขาสัตตไสม – หลักเขตที่ 1) ซึ่งครอบคลุมพื้นที่บริเวณปราสาทพระ
วิหาร
 - (2) ทั้งสองฝ่ายหวังว่าการสำรวจปักหลักเขตในพื้นที่ตอนที่ 6 จะสามารถเริ่มได้ในราวกลางเดือนธันวาคม
2551 และเห็นพ้องให้ชุดสำรวจฯ ปฏิบัติหน้าที่ตลอดแนวของพื้นที่ตอนที่ 6 ทั้งนี้ เจบีซีจะมอบหมายให้
คณะอนุกรรมการด้านเทคนิคร่วมจัดเตรียมแนวทางการดำเนินงาน
 - (3) ทั้งสองฝ่ายตกลงให้มีการจัดตั้งคณะทำงานภายใต้เจบีซี เพื่อหารือประเด็นทางกฎหมายใน
เดือนมกราคม 2552 ในเรื่องพื้นที่ปราสาทพระวิหาร ซึ่งคณะทำงานจะดำเนินงานไปพร้อม ๆ กับการ
สำรวจและปักหลักเขต
 - (4) ฝ่ายกัมพูชาเสนอให้ตั้งชุดสำรวจร่วมฯ ขึ้นมาอีกชุดหนึ่งเพื่อดำเนินการสำรวจและจัดทำหลักเขตใน

บริเวณพื้นที่อื่นไปพร้อม ๆ กันด้วย ซึ่งฝ่ายไทยรับที่จะพิจารณาต่อไป โดยทั้งสองฝ่ายตกลงให้มีการตัดสินใจในเรื่องนี้ในการประชุมเจบีซีครั้งต่อไป

(5) ฝ่ายไทยมอบร่างรายงานขั้นต้นฉบับภาษาอังกฤษของคณะสำรวจพื้นที่เกี่ยวกับสภาพและที่ตั้งของหลักเขตจำนวน 29 หลัก (หลักเขตที่ 23 – 51) ให้ฝ่ายกัมพูชา ซึ่งทั้งสองฝ่ายตกลงให้มีการลงนามในรายงานดังกล่าวในโอกาสแรก (โดยยังไม่มีผลผูกพัน) เพื่อเสนอต่อผู้ที่รับผิดชอบในระดับที่สูงขึ้นไปภายใต้กรอบเจบีซีเพื่อพิจารณา นอกจากนี้ ฝ่ายไทยตกลงที่จะมอบร่างรายงานฉบับภาษาอังกฤษของคณะสำรวจพื้นที่ในส่วนของหลักเขตที่เหลือที่ได้ค้นพบอีก 19 หลักโดยเร็วต่อไป

(6) ทั้งสองฝ่ายได้ยกร่างตัวบทข้อตกลงชั่วคราวระหว่างไทย-กัมพูชา เกี่ยวกับความร่วมมือบริเวณปราสาทพระวิหาร เพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศทั้งสองพิจารณา ซึ่งได้แนบมากับตัวบทของร่างรายงานการประชุมเจบีซี

(7) ทั้งสองฝ่ายตกลงให้มีการประชุมเจบีซีครั้งที่ 4 ในประเทศไทย ในช่วงต้นเดือนมกราคม 2552

(8) ทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะเริ่มการเก็บกุ่มุ่่นระเบิดโดยประสานงานกันตามที่ระบุไว้ในข้อ 3 ของร่างตัวบทข้อตกลงชั่วคราว หลังจากข้อตกลงชั่วคราวมีผลบังคับใช้

(9) รายงานการประชุมเจบีซีจะมีผลเมื่อมีการยืนยันย่นว่า ได้มีการดำเนินการตามกระบวนการกฎหมายภายในของแต่ละฝ่ายอย่างสมบูรณ์แล้ว ซึ่งในกรณีของไทย จะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ก่อน จึงจะยืนยันย่นได้

2.2 ร่างข้อตกลงชั่วคราว

มีสาระสำคัญดังนี้

(1) เก็บกุ่มุ่่นระเบิดในลักษณะที่ประสานงานกันในพื้นที่ที่จะทำการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนโดยเจบีซี ตามบันทึกความเข้าใจปี 2543

(2) ให้เจบีซีกำหนดพื้นที่ที่จะทำให้อยู่ในสภาพพร้อมสำหรับการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนได้ แผนแม่บทและข้อกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจบีซี และทำให้พื้นที่ดังกล่าวอยู่ในสภาพพร้อมก่อนที่ชุดสำรวจร่วมจะเริ่มงาน

(3) จัดตั้งชุดประสานงานชั่วคราวประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองฝ่าย เพื่อพิจารณาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ รวมทั้ง "วัดแก้วศิขาคีร์สะวาราน" (ซึ่งสร้างลูก้าดินแดนไทย)

(4) ข้อตกลงชั่วคราวนี้จะไม่กระทบต่อสิทธิแต่ละฝ่ายเกี่ยวกับการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนในกรอบของเจบีซี และทำที่ทางกฎหมายของตน

(5) ข้อตกลงชั่วคราวจะมีผลต่อเมื่อทั้งสองฝ่ายได้แจ้งว่าได้ดำเนินการตามกระบวนการกฎหมายภายในของแต่ละฝ่ายเสร็จสิ้นเพื่อให้ความตกลงมีผลแล้ว และจะมีผลใช้ไปจนกว่าการปักหลักเขตแดนใน

พื้นที่เสรีถิ่นสมบูรณ โดยกฎหมายภายในดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญของแต่ละฝ่าย ซึ่งในกรณีของไทย จะต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาก่อน จึงจะแจ้งได้

3. ประเด็นที่ยังตกลงกันไม่ได้มี 2 ประเด็นได้แก่

3.1 ชื่อของพื้นที่ที่อยู่ภายใต้ข้อตกลงชั่วคราว (ซึ่งปรากฏในเอกสารทั้งสองฉบับข้างต้น)

3.2 ข้อ 1 ของร่างข้อตกลงชั่วคราวฝ่ายกัมพูชา – ขอเปลี่ยนท่าทีเกี่ยวกับการปรับกำลังในत्वปราสาทไปจากเดิม

4. กระทรวงการต่างประเทศจะรายงานผลการประชุมข้างต้นให้คณะรัฐมนตรี โดยขอให้คณะรัฐมนตรีเสนอประเด็นในข้อ 3.1 และ 3.2 ให้รัฐสภาลงมติก่อนกลับไปเจรจาให้เสร็จทั้งสองเอกสาร โดยใช้ช่องทางใดในรัฐธรรมนูญกำลังพิจารณาอยู่

5. เมื่อเจรจาเสร็จแล้วจะนำมาขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาให้มีผลผูกพันต่อไป

* ที่มา : กระทรวงการต่างประเทศ

ผลศึกษาเกี่ยวกับปัญหาเขาพระวิหาร

คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อศึกษาเกี่ยวกับกรณีปัญหาเขาพระวิหาร สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีเหตุผลและข้อเท็จจริงประกอบความเห็นดังนี้

เหตุผลและข้อเท็จจริงประกอบความเห็น

1.มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 ก.ค.2505 ในเรื่องการกำหนดบริเวณปราสาทพระวิหารเพื่อที่กัมพูชาจักได้มีอำนาจอธิปไตยตามคำพิพากษาของศาลโลก รัฐบาลต้องถือว่าเขตที่กั้นรั้วลวดหนามตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวเป็นเพียงเขตที่กำหนดสำหรับการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อที่กัมพูชาจักได้มีอำนาจอธิปไตยต่อปราสาทพระวิหารตามคำพิพากษาโลกเท่านั้น ไม่ใช่เขตแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา นอกจากนี้ รัฐบาลต้องประกาศ ประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจในเรื่องนี้ให้ทั่วถึงทุกภาค ส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานราชการต่างๆ ที่ปัจจุบันได้ยึดถือว่าเขตที่กั้นรั้วลวดหนามดังกล่าวเป็นเขตแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา

เหตุผลและข้อเท็จจริง : มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 ก.ค. 2505 ได้มีการกำหนดบริเวณซึ่งมีเนื้อที่บริเวณปราสาทพระวิหารประมาณ 0.25 ตารางกิโลเมตร และทำรั้วลวดหนามกั้นเขต หากพิจารณาจากข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้จะเกิดความชัดเจนว่า เขตที่กั้นรั้วลวดหนามตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวเป็นเพียงเขตที่กำหนดสำหรับการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อที่กัมพูชาจักได้มีอำนาจอธิปไตยต่อปราสาทพระวิหารตามคำพิพากษาโลกเท่านั้น ไม่ใช่เขตแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา

1) คำปราศรัยของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ เมื่อวันที่ 4 ก.ค.2505 มีข้อความในคำปราศรัยดังกล่าวตอนหนึ่งว่า "แม้ว่ากัมพูชาจะได้ปราสาทพระวิหารนี้ไป ก็คงได้ไปแต่ซากปรักหักพังและแผ่นดินเฉพาะที่รองรับพระวิหารนี้เท่านั้น"

2) หนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรีของจอมพลประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในขณะนั้น เรื่องการปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลโลกในคดีปราสาทพระวิหาร ลงวันที่ 6 ก.ค.2505 มีข้อความในหนังสือดังกล่าวตอนหนึ่งว่า "เพื่อพิจารณาปรึกษากำหนดแนวเขตบริเวณปราสาทพระวิหาร ที่ฝ่ายไทยมีพันธะจะต้องถอนกำลังตำรวจ คนเฝ้า หรือยามรักษาการณ์ให้พ้นจากบริเวณปราสาทพระวิหาร โดยยึดหลักการที่จะให้กัมพูชาได้ไปซึ่งซากปราสาทพระวิหาร และพื้นที่รองรับปราสาทเท่านั้น"

3) คณะรัฐมนตรีไม่มีอำนาจทางกฎหมายที่จะมีมติเปลี่ยนแปลงเขตแดนของประเทศได้ แต่ปัจจุบันหน่วยงานราชการต่างๆ ได้ยึดถือว่าเขตที่กั้น โดยรั้วลวดหนามดังกล่าวเป็นเขตแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา ดังปรากฏในแผนที่มาตรา 1 : 50,000 ลำดับชุด L 7017 ของกรมแผนที่ทหาร และแผนที่ที่ตีพิมพ์ใน Foreign Affairs Bulletin ของกระทรวงการต่างประเทศ ตามข้อเท็จจริงที่กล่าวข้างต้น เขตที่กั้น โดยรั้วลวดหนามดังกล่าวเป็นเพียงเขตที่กำหนดสำหรับการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อที่กัมพูชาจักได้มีอำนาจอธิปไตย

ต่อปราสาทพระวิหารตามคำพิพากษาโลกเท่านั้น ไม่ใช่เขตแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา ดังนั้นรัฐบาลควรประกาศ ประชาสัมพันธ์ และสร้างความเข้าใจในเรื่องนี้ให้ทั่วถึงทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2.แผนที่ภาคผนวก 1(Annex 1 map) ต่อท้ายคำฟ้องคดีปราสาทพระวิหารของกัมพูชาต่อศาลโลก รัฐบาลไทยต้องไม่รับรองแผนที่ดังกล่าว รวมทั้งไม่ใช่อ้างอิงเป็นทางการในการเจรจาใดๆ กับกัมพูชา แต่ต้องเจรจาโดยใช้เส้นสันปันน้ำตามหนังสือสัญญาระหว่างกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศส ลงวันที่ 13 ก.พ. ร.ศ.122 (ค.ศ.1904) และหนังสือสัญญาระหว่างกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศส ลงวันที่ 23 มี.ค. ร.ศ.125 (ค.ศ.1907)

เหตุผลและข้อเท็จจริง : เนื่องจากแผนที่ดังกล่าวเป็นแผนที่ที่ประเทศฝรั่งเศสทำขึ้นฝ่ายเดียว ถึงแม้ว่าฝ่ายไทยในคณะกรรมการผสมปักปันเขตแดนระหว่างสยามกับอินโดจีน ได้เป็นผู้ร้องขอให้ฝ่ายฝรั่งเศสจัดทำแผนที่ดังกล่าว ด้วยเหตุที่ฝ่ายไทยมีข้อจำกัดของความรู้และเครื่องมือเครื่องใช้ที่จะร่วมจัดทำแผนที่ แต่ในรายงานการประชุมคณะกรรมการผสมชุดดังกล่าวในวันที่ 7 ก.พ.2448 (ค.ศ.1905) ปรากฏว่า พันตรี แบร์นาร์ด ประธานฝ่ายฝรั่งเศส ได้เตือนให้พลเอกหม่อมชาติเดชอุดม ประธานฝ่ายไทย ระลึกถึงวิธีการดำเนินการ ซึ่งกำหนดขึ้นในการประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ 31 ม.ค.2448 (ค.ศ.1905) โดยมีข้อความตอนหนึ่งว่า "เมื่อได้มีการตกลงกัน จะถือว่าได้มีการกำหนดเส้นเขตแดนขึ้นแน่นอน เมื่อได้ให้สมาชิกคณะกรรมการทั้ง 2 ฝ่ายลงนามในแผนที่ที่แสดงเส้นเขตแดนนั้นแล้ว" เนื่องจากคณะกรรมการผสมปักปันเขตแดนระหว่างสยามและอินโดจีนไม่เคยให้ความเห็นชอบและลงนามในแผนที่ หรือแม้กระทั่งได้เห็นแผนที่ดังกล่าวในการประชุมใดๆ ของคณะกรรมการผสมดังกล่าว นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสยังดำเนินการเองแต่โดยลำพังในการพิมพ์แผนที่ดังกล่าวเผยแพร่ และแจกจ่ายแผนที่โดยมิได้ขอความเห็นหรือความเห็นชอบด้วยจากฝ่ายไทย ยิ่งไปกว่านั้นแผนที่ดังกล่าวยังสามารถถูกพิสูจน์ได้ว่าไม่ถูกต้องตามกฎหมายประเทศของพื้นที่จริง เส้นเขตแดนที่ลากในแผนที่ดังกล่าวได้หันเหเป็นอย่างมากจากเส้นสันปันน้ำจริง เนื่องจากข้อผิดพลาดที่เกิดจากการกำหนดที่ตั้งอย่างผิดๆ ของแม่น้ำโตนเลสาบ ส่งผลให้เส้นเขตแดนที่แสดงผิดและออกไปนอกแนวเส้นสันปันน้ำจริงโดยทำให้ปราสาทพระวิหารอยู่ในดินแดนกัมพูชา

3.คำแถลงการณ์ร่วมไทย-กัมพูชา (Joint Communique) ฉบับลงวันที่ 18 มิ.ย.2551 ตามที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยชี้ขาดว่า คำแถลงการณ์ร่วมไทย-กัมพูชาดังกล่าวเป็นหนังสือสัญญาที่อาจมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของประเทศ ทั้งยังมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางสังคมของประเทศอย่างกว้างขวางอีกด้วย ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 190 วรรคสอง และเพื่อประโยชน์ของประเทศและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดภายหลัง รัฐบาลต้องประกาศยกเลิกคำแถลงการณ์ร่วมไทย-กัมพูชาดังกล่าวอย่างเป็นทางการโดยเร็วต่อกัมพูชา และต้องแจ้งให้นานาชาติ รวมทั้ง UNESCO และคณะกรรมการมรดกโลก ได้รับทราบถึงการประกาศยกเลิกดังกล่าวอย่างเป็นทางการด้วย พร้อมทั้งแจ้งเหตุผลของการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการออกคำแถลงการณ์ร่วมไทย-กัมพูชาดังกล่าว

เหตุผลและข้อเท็จจริง : ตามที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยชี้ขาดเมื่อวันที่ 8 ก.ค.2551 ว่า คำแถลงการณ์ร่วมไทย-กัมพูชา หรือ Joint Communique ฉบับลงวันที่ 18 มิถุนายน 2551 เป็นหนังสือสัญญาที่อาจมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของประเทศ ทั้งยังมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางสังคมของประเทศ

อย่างกว้างขวางอีกด้วยซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 190 วรรคสอง ถึงแม้ว่าในการประชุมที่เมืองเสียมราฐ วันที่ 28 ก.ค.2551 ระหว่างรับประทานอาหารเที่ยง นายฮอร์ นัมฮง รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของกัมพูชา ได้กล่าวกับ นายเตช บุนนาค รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยในขณะนั้นว่า กัมพูชาไม่ถือว่าค่าแถมการณร่วมไทย-กัมพูชาดังกล่าวเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ สถานการณ์หลังการลงนาม และข้อจำกัดที่เป็นผลตามมา ทำให้ค่าแถมการณร่วมเองนั้นเป็นเอกสารที่สิ้นผลแล้ว โดยนายเตช บุนนาค ได้ทำหนังสือถึงนายฮอร์ นัมฮง ลงวันที่ 25 ส.ค.2551 เพื่อยืนยันคำกล่าวดังกล่าวของนายฮอร์ นัมฮง และนายฮอร์ นัมฮง ได้มีหนังสือตอบ ลงวันที่ 1 ก.ย.2551 โดยได้ยืนยันคำกล่าวนั้น แต่เพื่อประโยชน์ของประเทศและป้องกันปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่อาจเกิดภายหลัง รัฐบาลต้องประกาศยกเลิกค่าแถมการณร่วมไทย-กัมพูชาดังกล่าวอย่างเป็นทางการ โดยเร็วต่อกัมพูชา และแจ้งให้นานาชาติ รวมทั้ง UNESCO และคณะกรรมการมรดกโลก ได้รับทราบถึงการประกาศยกเลิกดังกล่าวอย่างเป็นทางการด้วย พร้อมทั้งแจ้งเหตุผลของการขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการออกค่าแถมการณร่วมไทย-กัมพูชาดังกล่าว

4.การจัดการให้ชุมชนกัมพูชาออกจากเขตไทยและเขตพื้นที่พิพาทบริเวณเขาพระวิหาร รัฐบาลต้องเร่งเจรจากับกัมพูชาให้ชุมชนของกัมพูชาที่ตั้งร้านค้าบริเวณทางขึ้นปราสาทพระวิหารในเขตไทยและที่ตั้งถิ่นฐานในเขตพื้นที่พิพาทบริเวณเขาพระวิหารออกจากเขตดังกล่าวโดยเร็ว และไม่มีข้อแม้ใด ทั้งสิ้นทั้งนี้ ต้องไม่ปรับลดกำลังทหารในเขตดังกล่าวหากชุมชนกัมพูชายังไม่ย้ายออกไป โดยหากการเจรจาไม่ได้ผล ให้รัฐบาลพิจารณาใช้มาตรการที่เข้มแข็งขึ้นเพื่อกดดันให้ชุมชนกัมพูชาออกไปจากเขตดังกล่าว

เหตุผลและข้อเท็จจริง : ตั้งแต่ปี 2541 เป็นต้นมา ได้มีชุมชนกัมพูชามาตั้งร้านค้าและแผงลอยบริเวณทางขึ้นปราสาทพระวิหารในเขตไทยเพื่อขายสินค้าให้แก่นักท่องเที่ยว จนถึงปัจจุบันมีร้านค้าและ แผงลอยประมาณ 40 ร้าน ในปี 2542 กัมพูชาได้สร้างวัดบริเวณฝั่งตะวันตกของปราสาทพระวิหาร ซึ่งอยู่นอกเขตที่กั้นรั้วลวดหนาม ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 ก.ค. 2505 และในช่วงปี 2547-2548 มีการขยายตัวของชุมชนกัมพูชา มีการก่อสร้างถนนจากบ้านโกลมุขของกัมพูชาขึ้นมายังเขาพระวิหาร ซึ่งเป็นการละเมิดอธิปไตยและบูรณภาพทางดินแดนของไทย โดยกระทรวงการต่างประเทศของไทยได้ทำหนังสือประท้วงต่อกัมพูชาหลายฉบับ แต่กัมพูชานิ่งเฉยโดยอ้างว่าบริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นของกัมพูชา ฝ่ายไทยเองก็ไม่ได้ใช้มาตรการที่เข้มแข็งในการระงับกิจกรรมต่างๆ ของกัมพูชาดังกล่าว ดังนั้นรัฐบาลต้องเร่งเจรจากับกัมพูชาให้ชุมชนของกัมพูชาที่ตั้งร้านค้าบริเวณทางขึ้นปราสาทพระวิหารในเขตไทย และที่ตั้งถิ่นฐานในเขตพื้นที่พิพาทบริเวณเขาพระวิหารออกจากเขตดังกล่าวโดยเร็วและไม่มีข้อแม้ใดๆ ทั้งสิ้นทั้งนี้ ต้องไม่ปรับลดกำลังทหารในเขตดังกล่าวหากชุมชนกัมพูชาไม่ย้ายออกไป โดยหากการเจรจาไม่ได้ผล ให้รัฐบาลพิจารณาใช้มาตรการที่เข้มแข็งขึ้นเพื่อกดดันให้ชุมชนกัมพูชาออกไปจากเขตดังกล่าว

5.การดำเนินการต่อการได้รับขึ้นทะเบียนมรดกโลกของปราสาทพระวิหาร รัฐบาลต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

5.1 เปิดเผยให้นานาชาติได้รับรู้ถึงความไม่โปร่งใสของ ICOMOS สากล ในการประเมินให้ปราสาทพระวิหารมีคุณค่าสากลที่โดดเด่น (Outstanding Universal Value) ตามเกณฑ์มรดกโลกทางวัฒนธรรมข้อ 1, 2 และ 4 โดยไม่ต้องขอจดทะเบียนมรดกโลกร่วมกับไทยในลักษณะข้ามพรมแดน (Transboundary nomination) ทั้งที่พื้นที่บริเวณรอบตัวปราสาทพระวิหารเป็นพื้นที่ที่ไทยและกัมพูชายังไม่สามารถตกลงเรื่องเขตแดนระหว่างกันได้ ยิ่งไปกว่านั้นก่อนหน้านี้ทาง ICOMOS ประเทศไทย ได้ทำข้อโต้แย้งทางวิชาการต่อการประเมินของ ICOMOS สากล ไปยังประธาน ICOMOS สากล โดยข้อโต้แย้งทางวิชาการดังกล่าวมีความชัดเจนตามหลักวิชาการ และไม่อาจจะปฏิเสธข้อโต้แย้งดังกล่าวได้ แต่ทาง ICOMOS สากล ไม่ได้ทบทวนการประเมินดังกล่าวแต่อย่างใด

5.2 เปิดเผยให้นานาชาติได้รับรู้ถึงความไม่โปร่งใสของมติคณะกรรมการมรดกโลกที่อนุมัติให้จดทะเบียนมรดกโลกปราสาทพระวิหาร ในประเด็นสำคัญดังนี้

1) มีการยกเว้นให้กัมพูชาส่งเอกสารเพิ่มเติมในเดือนพฤษภาคม 2551 ได้ ทั้งที่ใน Operational Guidelines for the Implementation of World Heritage Convention กำหนดตามข้อ 148 h) ว่าเอกสารที่ส่งหลังจากวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2551 จะไม่นำมาพิจารณาในการขึ้นทะเบียนมรดกโลก และกำหนดเวลาดังกล่าวควรถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

2) คณะกรรมการมรดกโลกมีมติอนุมัติให้ขึ้นทะเบียนมรดกโลกเฉพาะตัวปราสาทพระวิหารได้ โดยที่กัมพูชายังไม่มีการกำหนดเขตกันชน (Buffer Zone) และแผนจัดการพื้นที่ ยิ่งไปกว่านั้นยังไม่ค้ำประกันว่าเขตกันชนที่จะต้องถูกกำหนดขึ้นจะอยู่ในพื้นที่พิพาทที่ไทยและกัมพูชายังไม่สามารถตกลงเรื่องเขตแดนระหว่างกันได้ ซึ่งเป็นการขัดอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ในมาตรา 11 ข้อ 3 ที่กำหนดว่าการบรรจุสิ่งใดในทะเบียนมรดกโลกต้องได้รับการยินยอมจากรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง และเมื่อเร็วๆ นี้ก็มีการสู้รบกันระหว่างทหารไทยกับทหารกัมพูชาในพื้นที่พิพาทดังกล่าว ทำให้ทหารทั้ง 2 ฝ่ายเสียชีวิต ซึ่งเป็นการยืนยันถึงความขัดแย้งในพื้นที่พิพาทที่มีอยู่

3) คณะกรรมการมรดกโลกมีมติร้องขอให้กัมพูชาโดยความร่วมมือกับ UNESCO จัดประชุมคณะกรรมการประสานงานระหว่างประเทศ (International Coordinating Committee) เพื่อการดูแลคุ้มครองและการพัฒนาปราสาทพระวิหาร ไม่ช้ากว่าเดือนกุมภาพันธ์ 2552 โดยเชิญรัฐบาลไทย และผู้มีส่วนในระดับนานาชาติ (International partners) อื่นๆ ที่เหมาะสมอีกไม่เกิน 7 ชาติ ซึ่งไม่เคยมีมรดกโลกแห่งใดเลยที่ใช้กลไกเช่นนี้เพื่อการอนุรักษ์ และการใช้กลไกเช่นนี้จะยังผลให้ผู้มีส่วนในระดับนานาชาติดังกล่าวสามารถเข้าแทรกแซงปกป้องกัมพูชา และกดดันไทยเพื่อใช้อำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนไทยที่ต้องใช้เป็นเขตกันชน

5.3 ไม่เข้าร่วมในคณะกรรมการประสานงานระหว่างประเทศและไม่ให้ความร่วมมือกับกัมพูชาในการจัดทำเขตการกันชนและแผนจัดการพื้นที่ จนกว่าจะมีการตกลงเรื่องเขตแดนบริเวณเขาพระวิหารได้

เหตุผลและข้อเท็จจริง :

5.1 กัมพูชาได้ส่งเอกสารเพื่อขอขึ้นทะเบียนมรดกโลกสำหรับปราสาทพระวิหารที่ศูนย์มรดกโลกเมื่อเดือน ม.ค. 2549 เมื่อเรื่องได้ส่งต่อมาถึง ICOMOS สากล จึงได้มีการพิจารณาหาผู้ที่เหมาะสมที่จะมา

ประเมิน โดยได้มีการเชิญ ICOMOS ไทย ตั้งแต่ ม.ย.2549 ให้เสนอชื่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินปราสาทพระวิหารในนาม ICOMOS สากล แต่ยังไม่มีการส่งเอกสารรายละเอียดมาให้ และในที่สุดก็ได้ขาดการติดต่อจาก ICOMOS สากล ไปอย่างไม่ทราบสาเหตุ ต่อมา Nomination File No.1224 ในชื่อว่า "The Sacred Site of the Temple of Preah Vihear" ได้ผ่านการประเมินโดย ICOMOS สากล ตามเอกสาร WHC-07/31, COM/INF8B.I ทำให้ได้รับการบรรจุเข้าวาระ การประชุมของคณะกรรมการมรดกโลก สมัยที่ 31 ณ เมืองไครสต์เชิร์ช ประเทศนิวซีแลนด์ ในเดือน มิ.ย.2550 โดยข้อมูลที่ทางกัมพูชานำเสนอได้แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบทั้งหมดของปราสาทพระวิหารนั้น พื้นที่ที่เป็นส่วนของการบริหารจัดการเพื่อรักษาคุณค่าของแหล่งตั้งอยู่ในเขตของกัมพูชาเท่านั้น ไม่ยอมรับข้อเท็จจริงในเรื่องพื้นที่พิพาทและสร้างข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับโบราณสถานขึ้นมาเพื่อเอื้อประโยชน์ในการนี้ โดยได้ผ่านการประเมิน ของ ICOMOS สากลไปอย่างน่าสงสัย อย่างไรก็ตาม ในการประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยที่ 31 ได้มีมติให้เลื่อนการพิจารณาการขึ้นทะเบียนมรดกโลกของปราสาทพระวิหาร ไปในการประชุมสมัยที่ 32 ในปี 2551 เนื่องจากแผนผังกำหนดพื้นที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกของปราสาทพระวิหารมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในบริเวณพื้นที่พิพาทระหว่างไทยกับกัมพูชา ในเดือน ม.ค.2551 ทางกัมพูชาได้เชิญให้ผู้แทนฝ่ายไทยเข้าร่วมประชุมกับผู้เชี่ยวชาญนานาชาติในการจัดทำแผนบริหารจัดการ โดยมอบให้ทำแผนในเขตกันชนในประเทศไทย ผู้แทนฝ่ายไทยได้กล่าวอ้างในที่ประชุมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการตกลงกันในเรื่องเขตแดนก่อน และเสนอทางออกว่าควรเสนอเป็นมรดกโลกร่วมกันระหว่างกัมพูชากับไทยแต่ก็ไม่เป็นที่รับฟังของที่ประชุมรวมทั้งไม่ได้บันทึกความเห็นนี้ในรายงานความก้าวหน้า นอกจากนั้นยังประกาศว่าการแก้ไขข้อมูลใดๆ หลังจากที่ได้ ICOMOS สากลประเมินแล้วไม่สามารถทำได้ นอกจากจะถอนเรื่องออกมาก่อน เหตุการณ์นี้ทำให้ฝ่ายไทยต้องประกาศแยกตัวไม่ร่วมทำงานร่วมด้วย หลังจากนั้น ICOMOS ไทยได้มีหนังสือไปถึง Mr.Michael Peizet ประธาน ICOMOS สากล เพื่อโต้แย้งการประเมินของ ICOMOS สากล ใน 5 ประเด็นดังนี้

1) เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาคุณค่าสากลที่โดดเด่น (Outstanding Universal Value) ในความเป็นมรดกโลกของปราสาทพระวิหาร ในรายงานของ ICOMOS สากล มีความแตกต่างไปจากเอกสาร Nomination File โดยไม่มีเหตุผลชี้แจงการเปลี่ยนแปลง

2) ICOMOS สากล มีความเห็นสอดคล้องตามเอกสารข้อมูลนำเสนอของกัมพูชาว่า ปราสาทพระวิหารเป็นผลงานชิ้นเอกที่มีความโดดเด่นของสถาปัตยกรรมเขมร ทั้งในการวางผังและรายละเอียดการตกแต่งต่างๆ ที่ยังมีองค์ประกอบอื่นๆ ที่มีความสำคัญ แสดงถึงภูมิปัญญาในการออกแบบวางผัง การใช้ประโยชน์จากสภาพแวดล้อมที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กับปราสาทพระวิหาร แต่ไม่ได้มีการนำมาพิจารณาในฐานะโบราณสถานและพื้นที่ที่อยู่เชื่อมต่อกัน ซึ่งถือว่าการนำเสนอพื้นที่โบราณสถานที่ไม่สมบูรณ์

3) การพิจารณาของ ICOMOS สากล ไม่ได้คำนึงถึงปราสาทพระวิหารในมิติของความสัมพันธ์ระหว่างศาสนสถานและชุมชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง ทั้งในแง่ของการเป็นผู้ดูแลเทวาลัย และความผูกพันทางจิตใจ ซึ่งถือเป็นคุณค่าแบบ Intangible และเป็นหัวใจสำคัญที่บ่งชี้ถึง Spirit of the place

4) การบรรยายลักษณะทางสถาปัตยกรรมของปราสาทพระวิหารที่ปรากฏอยู่ในรายงานของ ICOMOS สากล แสดงให้เห็นถึงการตีความและการนำเสนอข้อมูลที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริงหลายประการ ที่ชวนให้สงสัยถึงความไม่ตรงไปตรงมาทางวิชาการเพื่อเหตุผลบางประการ

5) รายงานของ ICOMOS ให้ความเห็นชอบกับการกำหนดเขตในการปกป้อง คุ้มครอง อนุรักษ์ และจัดการ พื้นที่ของปราสาทพระวิหาร โดยให้ข้อแม้เกี่ยวกับการตกลงร่วมกันระหว่างประเทศไทยและกัมพูชาในเรื่องเส้นเขตแดน แต่ความจริงแล้วปัญหามีได้มีเพียงแต่เฉพาะเรื่องพื้นที่อ้างสิทธิ์ทับซ้อนเท่านั้น เนื่องจากยังมีความไม่เหมาะสมทางวิชาการที่ควรให้มีการปรับปรุงการกำหนดเขตด้วย

แต่ทาง ICOMOS สากลไม่ได้ทบทวนการประเมินดังกล่าวแต่อย่างใด ในที่สุดเพื่อไม่ให้มีปัญหาเรื่องเขตแดนกับไทย กัมพูชาจึงยอมรับการต่อรองของฝ่ายไทยและเปลี่ยนเป็นการขอขึ้นทะเบียนมรดกโลกเฉพาะตัวปราสาทพระวิหารเท่านั้นตามคำแถลงการณ์ร่วมไทย-กัมพูชา (Joint Communique) ฉบับลงวันที่ 18 มิ.ย. 2551 ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนข้อมูลหลังจากที่ผ่านการประเมินของ ICOMOS สากลแต่กรณีนี้กลับทำได้ สำหรับการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกสมัยที่ 32 ICOMOS สากลจึงได้ทำรายงานการประเมินใหม่ ตามเอกสาร WHC-08/32.COM/INF.8BLAdd.2 โดยมีการอ้างความตกลงระหว่างกัมพูชากับไทยในการเปลี่ยนขอบเขตของการขึ้นทะเบียนมรดกโลก ซึ่งทำให้ต้องเปลี่ยนผลการประเมินให้ผ่านเกณฑ์มรดกโลกทางวัฒนธรรมเฉพาะข้อ 1 เท่านั้น ICOMOS ไทยได้แถลงถึงความไม่โปร่งใสของการดำเนินการประเมินของ ICOMOS สากล โดยเห็นว่าได้มีปัจจัยอื่นเข้ามามีอิทธิพลเหนือเหตุผลทางวิชาการ ซึ่งอาจนำไปสู่การขาดความน่าเชื่อถือของ ICOMOS สากลในที่สุด

5.2 Operational Guidelines for the Implementation of World Heritage Convention ได้กำหนดตามข้อ 148 h) ว่าเอกสารที่ส่งหลังจากวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2551 จะไม่นำมาพิจารณาในการขึ้นทะเบียนมรดกโลก และกำหนดเวลาดังกล่าวควรถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด แต่ที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกกลับมีการยกเว้นพิจารณาเอกสารเพิ่มเติมที่กัมพูชาส่งในเดือนพฤษภาคม 2551 ซึ่งน่าจะมีเหตุผลผลเบื้องหลังการให้การยกเว้นดังกล่าว

คณะกรรมการมรดกโลกมีมติอนุมัติให้ขึ้นทะเบียนมรดกโลกเฉพาะตัวปราสาทพระวิหารได้โดยที่กัมพูชายังไม่มีการกำหนดเขตกันชน (Buffer Zone) และแผนจัดการพื้นที่ แต่เป็นที่ทราบดีว่าเขตกันชนที่จะต้องถูกกำหนดขึ้นจะอยู่ในพื้นที่พิพาทที่ไทยและกัมพูชายังไม่สามารถตกลงเรื่องเขตแดนระหว่างกันได้ ซึ่งเป็นการขัดอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ในมาตรา 11 ข้อ 3 ที่กำหนดว่าการบรรจุสิ่งใดในทะเบียนมรดกโลกต้องได้รับการยินยอมจากรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง และเมื่อเร็ว ๆ นี้ ก็มีการสู้รบกันระหว่างทหารไทยกับทหารกัมพูชาในพื้นที่พิพาทดังกล่าว ทำให้ทหารทั้ง 2 ฝ่ายเสียชีวิต ซึ่งเป็นการยืนยันถึงความขัดแย้งในพื้นที่พิพาทที่มีอยู่ รัฐบาลจึงควรยกประเด็นเหตุการณ์สู้รบในพื้นที่พิพาทดังกล่าวเพื่อเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าคณะกรรมการมรดกโลกมีมติอย่างไม่รอบคอบ และควรให้มีการทบทวนมติดังกล่าว

คณะกรรมการมรดกโลกมีมติร้องขอให้กัมพูชาโดยความร่วมมือกับ UNESCO จัดประชุม คณะกรรมการประสานงานระหว่างประเทศ (International Coordinating Committee) เพื่อการดูแลคุ้มครอง และการพัฒนาปราสาทพระวิหารไม่ช้ากว่าเดือนกุมภาพันธ์ 2552 โดยเชิญรัฐบาลไทยและผู้มีส่วนในระดับนานาชาติ (International Partners) อื่นๆ ที่เหมาะสมอีกไม่เกิน 7 ชาติ คร.อคุล วิเชียรเจริญ อดีตประธาน คณะกรรมการมรดกโลกไทย ได้ยืนยันว่าไม่เคยมีมรดกโลกแห่งใดเลยที่ใช้กลไกเช่นนี้เพื่อการอนุรักษ์และการใช้กลไกเช่นนี้จะยังผลให้ผู้มีส่วนในระดับนานาชาติดังกล่าวสามารถเข้าแทรกแซงปกป้องกัมพูชา และ กัดันไทยเพื่อใช้อำนาจอธิปไตยเหนือดินแดนไทยที่ต้องใช้เป็นเขตกันชน

5.3 เนื่องจากไทยและกัมพูชายังไม่สามารถตกลงเรื่องเขตแดนบริเวณเขาพระวิหารได้ รัฐบาลจึงต้อง เจริญตกลงเรื่องเขตแดนบริเวณเขาพระวิหารกับกัมพูชาให้ได้ข้อสรุปก่อนที่จะให้ฝ่ายไทยเข้าร่วมใน คณะกรรมการประสานงานระหว่างประเทศ และก่อนที่จะให้ความร่วมมือกับกัมพูชาในการจัดทำเขตกันชน และแผนจัดการพื้นที่ เพื่อรักษาประโยชน์ของประเทศและป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นภายใน

ที่มา : จีทางออกเขาพระวิหาร โดยหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

18 พฤศจิกายน 2551

รองนายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีต่างประเทศ แลกข่าวเกี่ยวกับผลการประชุม ระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศไทย-กัมพูชา ครั้งที่ 3

เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2551 ที่กระทรวงการต่างประเทศ นายสมพงษ์ อมรวิวัฒน์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้แลกเปลี่ยนข้อถกเถียงเกี่ยวกับผลการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศไทย-กัมพูชา ครั้งที่ 3 ณ โรงแรมสุชะอังคอร์ นครเสียมราฐ ประเทศกัมพูชา เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2551 รวมทั้งผลการเจรจาหารือในการประชุมคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา (JBC) ซึ่งมีขึ้นก่อนการประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศ เมื่อวันที่ 10-12 พฤศจิกายน ด้วยสรุปสาระได้ ดังนี้

1. การเจรจาหารือเป็นไปด้วยดี ขอขอบคุณนายฮอร์ นัมฮง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศและความร่วมมือระหว่างประเทศของกัมพูชา รวมทั้งฝ่ายกัมพูชาอื่นๆ ในฐานะเจ้าภาพ ที่ได้ให้การต้อนรับเป็นอย่างดี และได้ทราบว่าบรรยากาศในการประชุม JBC ก็เป็นไปด้วยดีเช่นกัน ทั้งสองฝ่ายต่างถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน ทำให้ทุกอย่างเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
2. ขอชื่นชมการทำงานของคณะเจ้าหน้าที่ใน JBC ทั้งสองฝ่ายที่ได้พยายามทำงานอย่างหนักและเข้มแข็ง โดยเฉพาะนายวศิน ธีรเวชญาณ ประธาน JBC ฝ่ายไทยคนใหม่ ซึ่งแม้จะเพิ่งเข้ารับหน้าที่ก็ได้ปฏิบัติงานอย่างดีเยี่ยม และได้ให้ข้อมูลความเห็นและข้อพิจารณาที่เป็นประโยชน์อย่างมากในฐานะนักกฎหมาย
3. ในการเจรจากับฝ่ายกัมพูชาครั้งนี้ ตนได้เรียนรัฐมนตรีต่างประเทศกัมพูชาว่า ฝ่ายไทยมีข้อผูกพันกับรัฐสภาของไทย ต้องยึดกรอบการเจรจาตามที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงออกไปจากกรอบดังกล่าวอย่างไร ฝ่ายไทยก็ไม่สามารถรับข้อตกลงที่เปลี่ยนแปลงนั้นได้ทันที
4. การเจรจาได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดี ฝ่ายไทยและกัมพูชาสามารถเห็นพ้องกันได้เป็นส่วนใหญ่ มีเพียง 2 ประเด็นที่ยังไม่สามารถตกลงกันได้ เนื่องจากไม่ตรงกับกรอบการเจรจาที่ฝ่ายไทยต้องยึดถือตามที่ได้รับจากรัฐสภา คือ
 - การเรียกชื่อปราสาทพระวิหารในเอกสารข้อตกลงชั่วคราวและเอกสารอื่นๆ ซึ่งฝ่ายไทยเรียกว่า พระวิหาร เขาพระวิหาร ปราสาทพระวิหาร (Phra Viham) มาโดยตลอด ในขณะที่ฝ่ายกัมพูชาเรียกว่า Preah Vihear และต้องการให้เรียกเช่นนั้นในเอกสารต่างๆ แต่เมื่อฝ่ายไทยได้รับกรอบการเจรจามาจากรัฐสภาไทยนั้นก็เรียกว่า พระวิหาร ตามแบบไทย เป็นกรอบที่กำหนดมาแล้ว จึงได้ขอร้องฝ่ายกัมพูชา ขอนำประเด็นนี้กลับมาเสนอต่อรัฐสภาอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ ทางฝ่ายกัมพูชาก็ได้เสนอทางเลือกที่จะประนีประนอมกันได้โดยไม่ต้องใช้คำทั้งสองมาด้วย ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศจะได้ประมวลเสนอให้รัฐสภาไทยพิจารณาต่อไป

- ประเด็นรายละเอียดเกี่ยวกับการปรับกำลังทหารในพื้นที่ ฝ่ายกัมพูชาได้ขอเปลี่ยนแปลงบางจุด ดังนั้นจึงต้องนำกลับมาหารือกับรัฐสภาไทยก่อนที่จะไปเจรจากันต่อ นอกจากนี้ 2 ประเด็นดังกล่าวที่ยังเห็นไม่ตรงกันแล้ว ประเด็นอื่นๆ สามารถเห็นพ้องกันได้เกือบทั้งหมด

5. คนได้ขอรัฐมนตรีต่างประเทศกัมพูชาว่า จะรักษาการติดต่อสื่อสารอย่างใกล้ชิดโดยการ โทรศัพท์ สายตรง (hot-line) มาหารือด้วยบ่อยๆ

6. ในช่วงตอบคำถามสื่อมวลชน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศชี้แจงว่า ขั้นตอนต่อไปในการเสนอรัฐสภาคือ กระทรวงการต่างประเทศจะประมวลผลการประชุมครั้งนี้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณามีมติเสนอให้รัฐสภาพิจารณาในเรื่องที่ยังค้างอยู่ 2 ประเด็นนี้ต่อไป โดยจะดำเนินการโดยเร็วที่สุดในส่วนของกระทรวงการต่างประเทศได้กำหนดกรอบเวลาในการเดินทางเข้าทำงานขึ้นต่อไปไว้แล้ว อะไรที่สามารถดำเนินการไปก่อนได้โดยไม่ต้องการอนุมัติรัฐสภา ก็จะทำไปก่อนเลย เช่น การแก้ปัญหาทุ่นระเบิด หรือการสำรวจหาหลักเขตเก่าในพื้นที่

7. ต่อคำถามเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานที่จะใช้ในงานสำรวจและจัดทำหลักเขตแดน ไทย-กัมพูชา โดยเฉพาะในบริเวณเขาพระวิหาร ซึ่งฝ่ายกัมพูชาได้อ้างแผนที่ที่จัดทำโดยฝรั่งเศสนั้น รัฐมนตรีต่างประเทศและอธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมายชี้แจงว่า ฝ่ายไทยยึดถือสนธิสัญญาสยาม-ฝรั่งเศสปี ค.ศ. 1904 และ 1907 เป็นหลัก รวมทั้งจะพิจารณาเอกสารประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย แผนที่ที่กัมพูชาอ้างนั้น เป็นเพียงหลักฐานชิ้นหนึ่งที่จะต้องนำมาพิจารณาร่วมกับเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และต้องพิจารณาประกอบกับสนธิสัญญา ทั้งนี้ ในการประชุม JBC ครั้งนี้ก็ได้ออกแถลงการณ์ที่จะตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษาประเด็นด้านกฎหมาย ซึ่งฝ่ายไทยมีความพร้อมที่จะหารือกันในด้านนี้ โดยคณะทำงานดังกล่าวจะประชุมกันในเดือนมกราคม 2552

ที่มา : กองการสื่อมวลชน กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ

14 พฤศจิกายน 2551

บทความ : การเจรจาเขตแดนทับซ้อนไทย-เขมร

คงจะต้องเริ่มกล่าวเกริ่นแต่เริ่มต้นของการเจรจาเขตแดนทับซ้อนของไทยกับกัมพูชา ซึ่งจะมีการเจรจากันระหว่างสัปดาห์นี้ เริ่มแต่การเจรจาระดับกรรมการร่วมชายแดน และกับการพบปะกันระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศของทั้งสองฝ่าย ว่าคงจะยังหาข้อยุติใดๆ ไม่ได้เลยจากการประชุมเหล่านี้

ก็ 40 ปีของการเจรจากันมานั้น ก็ยังคงลงอะไรกันไม่ได้ถึงไหนเลย การวางกันเส้นเขตแดนระหว่างกัน ทำไปได้ในสัดส่วนอัตราร้อยละที่น้อยมาก ความล่าช้าเหล่านี้เกิดจากเหตุของสองฝ่ายอย่างปฏิเสธไม่ได้ เบื้องแรกเป็นเหตุของการวางแผนที่ไม่เคยกระตือรือร้นตกลงกันให้เสร็จสิ้นสักที เหตุล่าช้ายังมาจากสงครามของเขมรเอง ที่ทำให้ตกลงอะไรกับใครในเขมรไม่ได้เลยเช่นกัน

เราจะเห็นข้อเสนอในการแก้ไขปัญหาระหว่างเขตแดนที่เกิดขึ้นนี้จากมิติหลากหลายที่เสนอเป็นแนวทาง ไม่ว่าจะเป็นมิติทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี มิติทางภูมิศาสตร์ และมิติทางการเมืองที่ยึดเอาแผนที่ของแต่ละฝ่ายเป็นหลัก

การโต้แย้งในมิติเหล่านี้เป็นไปอย่างรุนแรงในแต่ละช่วงของเหตุการณ์ที่เกิดกระทบกันทั้งสองฝ่าย และก็ยังไม่เคยตกลงกันได้เรียบร้อยเลยจนถึงวันนี้ และไม่ว่าจะมองในแง่มุมใด ก็ยากที่จะได้เห็นข้อยุติแท้จริงต่อข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นและเป็นอยู่

กับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ก็คือ การเบาะแสที่นับวันรุนแรงขึ้นของทั้งสองฝ่าย ทั้งที่ทั้งสองฝ่ายไม่ว่าไทยหรือเขมรก็รู้และรับสภาพความเป็นจริงของการเป็นประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งไม่อาจโยกย้ายหนีห่างกันไปได้ และทั้งที่ก็รู้ว่าเหตุแห่งการทะเลาะเบาะแว้งเรื่องเขตแดนนี้ เป็นเหตุที่คนอื่นสร้างปัญหาให้ทั้งสิ้น

คนอื่นที่สร้างปัญหานี้ ก็คือพวกเจ้าอาณานิคมที่แผ่ขยายเข้ามาครอบงำและครอบครองบงการดินแดนทางแถบนี้ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะแถบอินโดจีนที่มีเขมรและรวมถึงไทย กับหลายประเทศแถบเอเชียของเรานี้เอง เจ้าอาณานิคมเหล่านี้หรือมิใช่ที่เข้ามาแบ่งเมืองและตัดดวงผลประโยชน์นานาไปจากประเทศอย่างเราๆ การแบ่งเส้นเขตแดนอธิปไตยของแต่ละประเทศ ก็คือการจัดสรรผลประโยชน์ที่จะตัดดวงโดยเจ้าอาณานิคมไม่ต้องแก่งแย่งแข่งขันฆ่ากันเองเท่านั้น

กรณีเขตแดนไทย-เขมร คือผลอันเกิดจากเจ้าอาณานิคมอย่างอังกฤษกับฝรั่งเศสนี่เองที่แบ่งปันเขตแดนตามใจอำนาจของเจ้าอาณานิคม เพียงเพื่อตัดดวงผลประโยชน์ของตน ปัญหาที่เกิดขึ้นกรณีเขตแดนเขาพระวิหารจึงเป็นปัญหาเกิดจากฝรั่งเศสเป็นสำคัญ ที่กลายเป็นกรณีขัดแย้งของไทยกับเขมร แต่ดูเหมือนเราจะไม่เคียดรื้อนกับฝรั่งเศสเลยด้วยซ้ำ กลับซ้ำคำทอโต้แย้งกันเองจากปัญหาที่ฝรั่งเศสสร้างให้

กรอบของการเจรจาที่รัฐบาลเสนอต่อรัฐสภา ยังเป็นกรอบที่สาธารณชนไม่ได้รับรู้ แต่ก็คาดเดาได้ว่าคงใช้ทฤษฎีเขตแดนอธิปไตยเป็นหลักในการเจรจาจริงๆ ก็เป็นหลักของการเจรจากันมาทุกครั้ง และก็ไม่เคยลงเอยสำเร็จลงได้ สิ่งที่เราเรียกว่า Win-Win Situation นั้น ยากที่จะเกิดขึ้นได้ชัดเจน ยิ่งกับเขมร เจรจาก็ครั้งก็ยังไม่ไปไหน และมีแต่จะกระทบกระทั่งกันเรื่อยไป

เขตแดนอธิปไตยนั้นเป็นทฤษฎีบนพื้นฐานความเป็นรัฐชาติ (Nation-State) ที่กำหนดกรอบขอบเขตของดินแดนแต่ละชาติไว้อย่างชัดเจน เกิดจากเจ้าอาณานิคมกำหนดขึ้น และกลายเป็นเงื่อนไขหลังสงครามโลกครั้งที่สอง เมื่อเกิดองค์การสหประชาชาติขึ้น ว่าชาติที่จะเป็นสมาชิกได้ต้องมีสถานะเป็นรัฐชาติสมบูรณ์เสียก่อน รัฐที่ยังตกอยู่ใต้อาณานิคม เช่น เขมร หรือรัฐอื่นในลักษณะเดียวกัน จะยังเป็นสมาชิกสหประชาชาติไม่ได้จนกว่าจะได้ปลดแอกออกจากการตกเป็นรัฐอาณานิคมแล้ว

แม้ว่าทฤษฎีความเป็นรัฐชาติ (Nation-State) จะยังมีความจำเป็นในการกำหนดเขตแดนอธิปไตยต่อกัน แต่แนวคิดใหม่ในความเป็นโลกาภิวัตน์นั้นเริ่มมองเห็นเขตแดนความเป็นรัฐชาติลดความสำคัญน้อยลงไปแล้วในความพยายามของแนวคิดนี้ เราจึงเห็นลักษณะของการบูรณาการเขตแดนต่อกันมากขึ้น และทำให้โลกที่ไร้พรมแดนมากขึ้นนี้ เป็นโลกที่ก่อประโยชน์ร่วมกันได้ดียิ่งขึ้นในทุกทาง

การรวมตัวกันเข้มแข็งขึ้นของสหภาพยุโรป โดยการสร้างองค์กรของสหภาพยุโรปไปถึงขั้นเป็นสหภาพศุลกากร เป็นตัวอย่างของแนวคิดที่เป็นโลกาภิวัตน์ชัดเจนมากขึ้น และเป็นแนวทางแก้ปัญหาดั้งเดิมในความขัดแย้งเรื่องดินแดน ซึ่งเป็นปัญหาล้าสมัยมาแต่ก่อนสงครามเย็นด้วยซ้ำไป เพราะฉะนั้น หากกรอบของการเจรจาจะเน้นหนักแต่เรื่องการปักปันเขตแดนอธิปไตยต่อกันแต่ ฝ่ายเดียว ก็ไม่ต่างกันคงการขัดแย้งให้ดำรงอยู่เช่นที่เป็นมากกว่า 40 ปีแล้วนั้น ความจำเป็นเรื่องเขตแดนยังมีอยู่จริง แต่น่าจะต้องลดขนาดลง และก็ยังต้องทำกันต่อไปบนพื้นฐานของความเข้าใจ การประนีประนอม และการตอบแทนที่เสมอภาคต่อกัน

ในขณะเดียวกัน น่าจะต้องใช้แนวคิดเรื่องบูรณาการแห่งดินแดนอันจะเอื้อประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่ายไทยกับเขมร ก็เมื่อในความเป็นจริงของความเป็นเพื่อนบ้านที่แยกขาดจากกันไม่ได้ ทำไมไม่คิดไม่มีวิธีการอื่นใดเลยหรือที่จะบูรณาการเขตแดนซึ่งยังกำหนดความชัดเจนไม่ได้นี้ ให้เป็นประโยชน์ต่อกันด้วยกัน นี่จะเป็น Win-Win approaches หรือไม่

เขมรจะต้องสร้างบรรยากาศของการเจรจาทกลงกันในทางสร้างสรรค์ความสำเร็จของการเจรจาให้มากขึ้น ลักษณะอันก้าวร้าวเรียกร้องอยู่ร่ำไป ไม่ช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ดีอันเป็นพื้นฐานสำคัญของการเจรจาระหว่างสองฝ่ายเลยแต่อย่างใด แท้ที่จริงแล้วบูรณาการแห่งดินแดนที่เอื้อประโยชน์ต่อกันนี้ จะเป็นประโยชน์ และให้ประโยชน์แก่ฝ่ายเขมรมากกว่าด้วยซ้ำไป และแน่นอนว่าดีกว่าเอาแต่ทะเลาะเบาะแว้งกัน (Mutual benefit and shared interest)

เรื่องรบนั่นไม่ยาก และก็จะจะเป็นเป้าหมายซ่อนเร้นของมหาอำนาจเจ้าอาณานิคมเก่า ที่อยากให้เรารบกันเองให้อ่อนแอลงอีก เพื่อที่เจ้าอาณานิคมเหล่านี้จะได้กลับมามีอิทธิพลครอบงำวงการเราได้อีก เราล้วนทะเลาะเบาะแว้งกันในเรื่องที่คนอื่นสร้างขึ้นให้ทั้งนั้น ทำไมเราจะอยู่ร่วมกันอย่างสันติไม่ได้

ทำไมเราไม่ยุติความขัดแย้งเหล่านี้เสียที ก็เมื่อจะเป็นเพื่อนบ้านที่ดีต่อกัน แยกออกจากกันไปคนละทางก็ไม่ได้ ตกลงเจรจาทหาทางอยู่ร่วมกัน ช่วยกันพัฒนาประเทศชาติและประชาชนของเราทั้งสองฝ่ายให้รุ่งเรืองเข้มแข็งต่อไปไม่ดีกว่าหรือ

ความตกลง
ระหว่าง
รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย
กับ
รัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ว่าด้วยการแลกเปลี่ยนที่ดินระหว่างกันเพื่อใช้ในการทางการกงสุล
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “รัฐบาลไทย”) และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “รัฐบาล สปป. ลาว”).

ด้วยความปรารถนาที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์ มิตรภาพ และความร่วมมืออย่างใกล้ชิด
ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

อ้างอิงหลักการต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน เพื่อประกันการสร้างสภาพการณ์ที่เอื้อแก่การ
ปฏิบัติหน้าที่ของสถานกงสุลใหญ่แห่งราชอาณาจักรไทย ประจำแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว และสถานกงสุลใหญ่แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ประจำจังหวัดขอนแก่น ราชอาณาจักรไทย

จึงได้ตกลงกันดังต่อไปนี้

ข้อ 1

รัฐบาลไทยเห็นชอบให้รัฐบาล สปป.ลาว เข้าที่ดินหมายเลขทะเบียน ขก.363 โฉนดเลขที่ 16921
มีพื้นที่จำนวน 3 ไร่ 3 งาน 23 ตารางวา เท่ากับ 6,092.00 ตารางเมตร (ภาคผนวก 1) ซึ่งตั้งอยู่ ณ ถนนมิตรภาพ
ตำบลศิลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ราชอาณาจักรไทย ในอัตรา 1 คอลลาร์สหรัฐ (หนึ่งคอลลาร์สหรัฐ)
ต่อปี เป็นระยะเวลา 30 ปี

หลังจากความตกลงฉบับนี้ได้รับการลงนามโดยทั้งสองฝ่ายแล้ว รัฐบาล สปป.ลาว มีสิทธิรื้อถอน
สิ่งปลูกสร้างบนที่ดินดังกล่าว (หากมี) และดำเนินการต่อเติม หรือ/และปลูกสร้างอาคารใหม่สำหรับ
ใช้ในการกงสุล โดยออกค่าใช้จ่ายเอง

ข้อ 2

รัฐบาล สปป.ลาว เห็นชอบให้รัฐบาลไทยเข้าที่ดินหมายเลขทะเบียน 649 ลงวันที่ 12
ธันวาคม 2550 มีพื้นที่จำนวน 6,092.00 ตารางเมตร (ภาคผนวก 2) ซึ่งตั้งอยู่ ณ บ้านหัวเมืองเหนือ
ถนนเลขที่ 9 เมืองโกสอน พมวิงาน แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ในอัตรา 1 คอลลาร์สหรัฐ (หนึ่งคอลลาร์สหรัฐ) ต่อปี เป็นระยะเวลา 30 ปี

หลังจากความตกลงฉบับนี้ได้รับการลงนามโดยทั้งสองฝ่ายแล้ว รัฐบาลไทยมีสิทธิรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างบนที่ดินดังกล่าว (หากมี) และดำเนินการต่อเติม หรือ/และปลูกสร้างอาคารใหม่สำหรับใช้ในงานกงสุลโดยออกค่าใช้จ่ายเอง

ข้อ 3

1. โดยสอดคล้องกับกฎหมายของราชอาณาจักรไทย และกฎหมายระหว่างประเทศ รัฐบาลไทยรับรองสิทธิการเช่าที่ดินอย่างสมบูรณ์ของรัฐบาล สปป.ลาว ต่อที่ดินได้ระบุไว้ในข้อ 1 ของความตกลงฉบับนี้ และสิ่งที่ได้ปลูกสร้างขึ้นใหม่บนบริเวณที่ดินแห่งนี้
2. รัฐบาลไทยรับผิดชอบแก้ไขทุกข้อเรียกร้องเกี่ยวกับการทวงเอาสิทธิผลประโยชน์ที่อาจจะมีจากบุคคลที่สามที่เกี่ยวข้องกับที่ดินที่ได้ระบุไว้ในข้อ 1 ของความตกลงฉบับนี้

ข้อ 4

1. โดยสอดคล้องกับกฎหมายของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และกฎหมายระหว่างประเทศ รัฐบาล สปป.ลาว รับรองสิทธิการเช่าที่ดินอย่างสมบูรณ์ของรัฐบาลไทยต่อที่ดินที่ระบุไว้ในข้อ 2 ของความตกลงฉบับนี้และสิ่งที่ได้ปลูกสร้างขึ้นใหม่บนบริเวณที่ดินแห่งนี้
2. รัฐบาล สปป.ลาว จะรับผิดชอบแก้ไขทุกข้อเรียกร้องเกี่ยวกับการทวงเอาสิทธิประโยชน์ที่อาจมีขึ้นจากบุคคลที่สามที่เกี่ยวข้องกับที่ดินที่ได้ระบุไว้ในข้อ 2 ของความตกลงฉบับนี้

ข้อ 5

รัฐบาลไทย และรัฐบาล สปป.ลาว ไม่มีสิทธิขาย โอน จำนำ หรือให้บุคคลที่สามเช่าที่ดินที่ได้ระบุไว้ในข้อ 1 และข้อ 2 ของความตกลงฉบับนี้ในระยะเวลาที่ความตกลงฉบับนี้ยังมีผลใช้บังคับอยู่

ข้อ 6

1. รัฐบาลไทยจะอนุญาตและอำนวยความสะดวกต่อ โครงการปลูกสร้างอาคารของรัฐบาล สปป.ลาว บนบริเวณที่ดินที่ได้ระบุไว้ในข้อ 1 ของความตกลงฉบับนี้โดยสอดคล้องกับกฎหมายของราชอาณาจักรไทย และสอดคล้องกับผังเมืองของท้องถิ่น
2. รัฐบาล สปป.ลาว จะอนุญาตและอำนวยความสะดวกต่อ โครงการปลูกสร้างอาคารของรัฐบาลไทย บนบริเวณที่ดินที่ระบุไว้ในข้อ 2 ของความตกลงฉบับนี้โดยสอดคล้องกับกฎหมายของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสอดคล้องกับผังเมืองของท้องถิ่น

ข้อ 7

1. แผนผังการปลูกสร้างอาคารของแต่ละรัฐบาลที่จะปลูกสร้างใหม่บนที่ดินที่ได้กำหนดไว้ในข้อ 1 และข้อ 2 ของความตกลงฉบับนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลประเทศเจ้าภาพ

2. ค่าใช้จ่ายในการรวบรวมข้อมูลด้านเทคนิคในการปลูกสร้างอาคารใหม่ อาทิ ด้านการสำรวจและออกแบบเป็นภาระของรัฐบาลที่ได้รับสิทธิการใช้ที่ดิน
3. แต่ละฝ่ายสามารถจ้างวิศวกร ช่างเทคนิคและกรรมกรผู้มีความชำนาญงานจากประเทศของตนหรือจากประเทศคู่สัญญาก็ได้ แต่จำนวนคนดังกล่าวนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลประเทศเจ้าภาพ และต้องขอรับการตรวจลงตราเข้าประเทศตามระเบียบ

ข้อ 8

ที่ดินที่ระบุไว้ในข้อ 1 และข้อ 2 ของความตกลงฉบับนี้ต้องได้รับการยกเว้นค่าภาษีที่ดินและค่าภาษีอื่นๆ ในระดับชาติ ท้องถิ่นหรือเทศบาล และค่าธรรมเนียมเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับการปลูกสร้างอาคาร เว้นแต่เป็นค่าบริการจำเพาะ

ข้อ 9

รัฐบาลประเทศเจ้าภาพต้องอำนวยความสะดวกในการนำเข้าวัสดุก่อสร้างตามปริมาณและจำนวนที่เหมาะสมสำหรับบรรดาอาคารที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว และวัสดุเหล่านี้ต้องได้รับการยกเว้นจากการเก็บภาษีอากร

ข้อ 10

รัฐบาลประเทศเจ้าภาพต้องจัดหาสถานที่อื่น ซึ่งเป็นที่พอใจแก่คู่ภาคีความตกลงเพื่อทดแทนสถานที่ที่ได้ให้เช่าในเบื้องต้นในกรณีที่รัฐบาลประเทศเจ้าภาพมีความจำเป็นต้องขอที่ดินดังกล่าวคืนเพื่อวัตถุประสงค์อื่นก่อนความตกลงฉบับนี้หมดอายุ ในกรณีเช่นนี้ รัฐบาลประเทศเจ้าภาพจะต้องแจ้งให้รัฐบาลคู่ภาคีความตกลงทราบล่วงหน้าเป็นเวลา 3 (สาม) ปี และจะต้องชดเชยให้รัฐบาลคู่ภาคีตามมูลค่าประเมินของบรรดาอาคารที่เหลือในเวลานั้น

ข้อ 11

ความตกลงฉบับนี้ และภาคผนวกต่างๆ ที่แนบมาพร้อมนี้อาจมีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงได้ โดยแจ้งให้อีกฝ่ายทราบล่วงหน้า 180 วัน ก่อนมีการแก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขข้อใดข้อหนึ่งของความตกลงฉบับนี้ และจะมีผลบังคับใช้ก็ต่อเมื่อทั้งสองฝ่ายเห็นชอบร่วมกันเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ 12

ในการปฏิบัติตามความตกลงฉบับนี้ หากมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น ทั้งสองฝ่ายจะร่วมกันหารือเพื่อหาวิธีแก้ไขที่สมเหตุสมผลซึ่งทั้งสองฝ่ายสามารถรับได้

ข้อ 13

ความตกลงฉบับนี้ จะเริ่มมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ทั้งสองฝ่ายลงนามเป็นต้นไป และมีผลบังคับใช้ เป็นระยะเวลา 30 (สามสิบ) ปี และสามารถต่ออายุได้ครั้งละ 30 ปีต่อไป เว้นแต่คู่ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แจ้งวัตถุประสงค์ขอยกเลิกความตกลงฉบับนี้ของตนให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า 3 ปีก่อนความตกลงหมดอายุ

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามที่ได้รับมอบหมายอย่างถูกต้องของทั้งสองฝ่ายจึงได้ร่วมกัน ลงนามในความตกลงฉบับนี้

ทำ ณ นครหลวงเวียงจันทน์ วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2551

คู่กันเป็นสองฉบับ เป็นภาษาไทยและภาษาลาว ทั้งสองฉบับภาษามีคุณค่าเท่าเทียมกัน

สำหรับรัฐบาล
แห่งราชอาณาจักรไทย

สำหรับรัฐบาล
แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

(ท่านบุญเกิด สัมสมศักดิ์)
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

การแลกเปลี่ยนสิทธิการเช่าที่ดินไทย-ลาว

1. ภูมิหลัง

กระทรวงการต่างประเทศไทย และลาว เห็นชอบให้มีการแลกเปลี่ยนสิทธิการเช่าที่ดินระหว่างกัน เพื่อใช้เป็นที่ก่อสร้าง สกน.ไทยประจำแขวงสะหวันนะเขต และสกน.ลาวประจำจังหวัดขอนแก่น โดยเห็นว่าที่ดินที่เหมาะสมคือ

- แขวงสะหวันนะเขต : ที่ดินแปลงหมายเลข 649 บ้านหัวเมืองเหนือ ถนนหมายเลข 9 เมืองไกสอน พมวิหาน แขวงสะหวันนะเขต เนื้อที่ 6,092 ตารางเมตร (3 ไร่ 3 งาน 23 ตารางวา)

- จังหวัดขอนแก่น : ที่ดินราชพัสดุแปลงหมายเลข ขก 363 โฉนดเลขที่ 16921 ถนนมิตรภาพ ตำบลสีลา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เนื้อที่ 6,092 ตารางเมตร (3 ไร่ 3 งาน 23 ตารางวา) เช่นเดียวกัน

ทั้ง 2 ฝ่ายได้ร่วมกันยกร่างความตกลงว่าด้วยการแลกเปลี่ยนสิทธิการเช่าที่ดินฯ ซึ่งมีสาระสำคัญคือ

- ระยะเวลาสัญญาเช่า 30 ปี (สามารถต่อสัญญาได้)
- อัตราค่าเช่าพอเป็นพิธี (token rate) ปีละ 1 ดอลลาร์สหรัฐ
- ที่ดินทั้งสองแปลงจะได้รับยกเว้นค่าภาษีที่ดินและค่าธรรมเนียมเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับการปลูกสร้างอาคาร
- รัฐบาลของทั้งสองประเทศไม่มีสิทธิ์จำหน่าย จ่ายโอน จำน่า หรือให้บุคคลที่ 3 เช่าที่ดินดังกล่าว

โดยร่างความตกลงฯ ได้รับความเห็นชอบจากทั้ง 2 ฝ่ายแล้ว (ฝ่ายไทย กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย และกรมธนารักษ์ได้พิจารณาร่างโดยถี่ถ้วนและให้ความเห็นชอบแล้ว)

2. ประเด็นที่ขออนุมัติ

ขออนุมัติลงนามในความตกลงฯ โดยให้ ออท.ณ เวียงจันทน์ เป็นผู้แทนฝ่ายไทยในการลงนาม

3. ความเห็นของกระทรวงการคลัง (กรมธนารักษ์)

เห็นว่า มีกรณีที่เกี่ยวข้องกับกรมธนารักษ์ คือ เรื่องอัตราค่าเช่าที่ดินราชพัสดุที่ได้กำหนดไว้ 1 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อปี เป็นระยะเวลา 30 ปี ซึ่งอัตรานี้ไม่มีกำหนดในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุ พ.ศ. 2547 แต่ตามข้อ 5 ของระเบียบฯ กำหนดว่า อธิบดีกรมธนารักษ์มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดหรือพิจารณาสั่งการ ซึ่งอธิบดีกรมธนารักษ์ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบอัตราค่าเช่าที่ดินราชพัสดุแปลงดังกล่าวในอัตรา 1 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อปี เป็นเวลา 30 ปีแล้ว โดยเคยมีกรณีของสอท.สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งได้มีการกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินเป็นเงิน 1 บาท ต่อปี ซึ่งเป็นไปตามหลักการต่างตอบแทน

4. ความเห็นของกระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน)

เห็นว่าการทำความตกลงดังกล่าวเป็นไปตามหลักปฏิบัติต่างตอบแทน และสอดคล้องกับมติ
กรม. เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2540 ซึ่งสรุปว่าในกรณีกฎหมายของประเทศสังคมนิยมไม่อนุญาตให้สห./
สกญ.ฯ ไทยมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้ และต้องใช้วิธีเช่า ประเทศไทยก็จะถือหลักต่างตอบแทน
เช่นเดียวกัน

5. เงบประมาณ

สำหรับงบประมาณในการออกแบบและก่อสร้างอาคารที่ทำการสถานกงสุลใหญ่ ณ แขวง
สะหวันนะเขต กระทรวงการต่างประเทศ จะใช้รายได้ค่าธรรมเนียมในการดำเนินงานด้านการกงสุล ซึ่ง
กระทรวงการคลังอนุมัติให้กระทรวงฯ หักไว้ร้อยละ 20 สำหรับใช้ในการจัดซื้อหรือก่อสร้างอาคารที่ทำการ
เพื่อทดแทนการเช่า ดังเช่นกรณีของสถานกงสุลใหญ่ ณ แขวงสะหวันนะเขต

ที่มา : กระทรวงการต่างประเทศ

เจ้าหน้าที่กงสุลและบุคลากรในคณะกงสุล

(Consular Officers and Members of the Consular Post)

เช่นเดียวกับความสัมพันธ์ทางการทูต ความสัมพันธ์ทางกงสุลมีมาเป็นเวลานานจนกลายเป็นจารีตประเพณีระหว่างประเทศอันเป็นที่ยอมรับกันโดยนานาประเทศ และนำมาประมวลไว้ในอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล ค.ศ. 1963 (Vienna Convention on Consular Relations, 1963)

การสถาปนาความสัมพันธ์ทางกงสุลระหว่างรัฐอาศัยหลักการเดียวกับการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต กล่าวคือ ขึ้นอยู่กับความตกลงยินยอมระหว่างรัฐผู้ส่ง (sending state) และรัฐผู้รับ (receiving state) ทั้งนี้ โดยรัฐผู้ส่งจะออกเอกสารที่เรียกว่า "commission" หรือตราสารอื่นในทำนองเดียวกันรับรองการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกงสุล โดยระบุชื่อของบุคคลผู้ที่รัฐผู้ส่งจะแต่งตั้งให้ไปประจำสถานกงสุลในรัฐผู้รับ ลำดับชั้นของบุคคลดังกล่าว และสถานที่อันเป็นที่ตั้งของสถานกงสุล และรัฐผู้ส่งจะส่ง commission หรือตราสารทำนองเดียวกันนั้นไปยังรัฐซึ่งบุคคลในคณะกงสุลจะไปประจำการ โดยผ่านสถานทูตหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐซึ่งบุคคลในคณะกงสุลดังกล่าวจะไปประจำการ

หัวหน้าคณะกงสุล (head of a consular post) จะถือว่าเข้าปฏิบัติหน้าที่การงาน (functions) ของตนในรัฐผู้รับเมื่อรัฐผู้รับได้ยอมรับการแต่งตั้งหัวหน้าคณะกงสุลของรัฐผู้ส่ง โดยรัฐผู้รับจะออกเอกสารที่เรียกว่า "exequatur" ให้แก่หัวหน้าคณะกงสุล หรือเจ้าหน้าที่กงสุล (consular officer) อื่นใดนอกจากหัวหน้าคณะกงสุลหากรัฐผู้ส่งร้องขอ และหากรัฐผู้รับไม่ต้องการออก exequatur ให้แก่หัวหน้าคณะผู้แทนกงสุล หรือเจ้าหน้าที่กงสุลอื่นใด รัฐผู้รับก็ไม่จำเป็นต้องให้เหตุผลในการปฏิเสธการออก exequatur ให้แก่บุคคลเช่นนั้น

อย่างไรก็ดี แม้รัฐผู้รับจะออก exequatur ให้แก่หัวหน้าคณะกงสุล (head of the consular post) หรือเจ้าหน้าที่กงสุล (consular officer) รัฐผู้รับอาจบอกกล่าวแก่รัฐผู้ส่งในเวลาใดก็ได้ว่าเจ้าหน้าที่กงสุลเป็นบุคคลที่ไม่พึงปรารถนา (persona non grata) หรือบุคคลอื่นใดในคณะเจ้าหน้าที่กงสุลเป็นบุคคลที่ไม่พึงยอมรับได้ ในกรณีเช่นว่านี้ รัฐผู้ส่งต้องเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องนั้นกลับ หรือยกเลิกหน้าที่การงานของบุคคลที่เกี่ยวข้องนั้น แล้วแต่กรณี ทั้งนี้รัฐผู้รับไม่จำเป็นต้องให้เหตุผลในการวินิจฉัยดังกล่าว

หากรัฐผู้ส่งปฏิเสธหรือไม่ยอมรับบุคคลเช่นนั้นกลับหรือปฏิเสธไม่ยกเลิกหน้าที่การงานของบุคคลเช่นนั้นในระยะเวลาดังกล่าว รัฐผู้รับอาจถอน exequatur จากบุคคลเช่นนั้นหรือไม่ยอมรับบุคคลเช่นนั้นว่าเป็นบุคคลในคณะเจ้าหน้าที่กงสุล หรือรัฐผู้รับอาจประกาศว่าบุคคลที่รัฐผู้ส่งแต่งตั้งเป็นบุคคลในคณะเจ้าหน้าที่กงสุลเป็นบุคคลที่ไม่พึงยอมรับได้ก่อนที่บุคคลนั้นจะเดินทางมาถึงรัฐผู้รับก็ได้ หรือหากว่าบุคคลเช่นนั้นอยู่ในดินแดนของรัฐผู้รับแล้ว รัฐผู้รับอาจประกาศว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลที่ไม่พึงยอมรับได้ก่อนที่บุคคลนั้นจะเข้ารับหน้าที่ก็ได้ ในกรณีใดกรณีหนึ่งเช่นว่านั้น รัฐผู้ส่งต้องยกเลิกการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้รัฐผู้รับไม่จำเป็นต้องให้เหตุผล

ผลในการประกาศเช่นว่านั้นเช่นเดียวกัน

เจ้าหน้าที่กงสุลแบ่งเป็นสองประเภทคือ เจ้าหน้าที่กงสุลอาชีพ (career consular officers) และเจ้าหน้าที่กงสุลกิตติมศักดิ์ (honorary consular officers)

เจ้าหน้าที่กงสุลอาชีพ (Career Consular Officers)

หัวหน้าคณะกงสุลที่รัฐผู้ส่งแต่งตั้งไปปฏิบัติหน้าที่การงานในรัฐผู้รับนั้น แบ่งได้เป็น 4 ชั้นคือ

ก. กงสุลใหญ่ (consuls-general)

ข. กงสุล (consuls)

ช. รองกงสุล (vice-consuls)

ค. ตัวแทนทางกงสุล (consular agents)

บุคคลดังกล่าวข้างต้นมีหน้าที่รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่การงานทางกงสุล (consular functions) ในรัฐผู้รับดังต่อไปนี้

ก. คຸ້ມครองประโยชน์ของรัฐผู้ส่งและคนชาติของรัฐผู้ส่งทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล ที่อยู่ในรัฐผู้รับ ภายในขอบเขตที่กฎหมายระหว่างประเทศอนุญาต

ข. ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางการค้า เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์ ระหว่างรัฐผู้ส่งและรัฐผู้รับตลอดทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างรัฐผู้ส่งและรัฐผู้รับ

ช. เสาะหาโดยวิธีการทั้งปวงอันชอบด้วยกฎหมายถึงสภาวะและพัฒนาการทางการค้า เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์ ของรัฐผู้รับ และรายงานให้รัฐผู้ส่งทราบและให้ข้อมูลแก่บุคคลที่มีส่วนได้เสีย

ค. ออกหนังสือเดินทาง (passports) และเอกสารเดินทางให้แก่คนชาติของรัฐผู้ส่งและตรวจลงตรา (visas) หรือเอกสารอื่นใดให้แก่บุคคลที่ประสงค์จะเดินทางไปยังรัฐผู้ส่ง

ค. ให้ความช่วยเหลือแก่คนชาติของรัฐผู้ส่ง ทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล

ง. ทำหน้าที่เป็นโนตารี (notary) และนายทะเบียนในทางแพ่ง หรือปฏิบัติหน้าที่การงานอันมีลักษณะทางปกครอง (administrative nature) ทั้งนี้ต้องไม่ขัดต่อกฎหมายและข้อบังคับของรัฐผู้รับ

จ. ปกป้องผลประโยชน์ของคนชาติของรัฐผู้ส่งทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ในกรณีของการสืบมรดก (succession mortis causa) ในดินแดนของรัฐผู้รับตามกฎหมายและข้อบังคับของรัฐผู้รับ

ฉ. ปกป้องผลประโยชน์ของผู้เยาว์ (minors) และบุคคลอื่นๆ ซึ่งไร้ความสามารถ ซึ่งเป็นคนชาติของรัฐผู้ส่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อจำเป็นต้องมีการอนุบาล (guardianship) หรือทรัสตี (trusteeship) เกี่ยวกับบุคคลเช่นว่านั้น ทั้งนี้ภายในขอบเขตแห่งกฎหมายและข้อบังคับของรัฐผู้รับ

ฉ. เป็นผู้แทนหรือจัดให้มีผู้แทนแก่คนชาติของรัฐผู้ส่งต่อคณะพิจารณาคดี (tribunals) หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับเพื่อให้ได้รับมาตรการชั่วคราว (provisional measures) ตามกฎหมายและข้อบังคับของรัฐผู้รับเพื่อรักษาไว้ซึ่งสิทธิและประโยชน์ของคนชาติเหล่านั้นในกรณีที่คนชาติของรัฐผู้ส่งเช่นว่านั้นไม่สามารถปกป้องสิทธิและประโยชน์ของตนได้ ทั้งนี้ภายใต้บังคับแห่งแนวปฏิบัติ (practices) และขั้นตอน (procedures) ในรัฐผู้รับ

ช. ส่งเอกสารทางศาลหรือทำหนังสือเกี่ยวกับการสืบพยานหลักฐานสำหรับศาลของรัฐผู้ส่งตามความตกลงระหว่างประเทศที่ใช้บังคับอยู่หรือหากไม่มีความตกลงระหว่างประเทศเช่นว่านั้น ตามกฎหมายและข้อบังคับของรัฐผู้รับ

ซ. ใช้สิทธิในการควบคุมดูแลและตรวจสอบตามกฎหมายและข้อบังคับของรัฐผู้ส่ง เกี่ยวกับเรือที่มีสัญชาติของรัฐผู้ส่งหรืออากาศยานที่จดทะเบียนในรัฐผู้ส่ง ตลอดทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับลูกเรือ

ด. ให้ความช่วยเหลือแก่เรือและอากาศยานดังกล่าวข้างต้นตลอดทั้งลูกเรือและอากาศยานดังกล่าว ทำคำให้การเกี่ยวกับการเดินทางของเรือ ตรวจสอบและลงตราประทับในเอกสารของเรือ และทำการสอบสวนอุบัติเหตุใด ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการเดินทาง ตลอดทั้งระงับข้อพิพาทต่างๆ ระหว่างนายเรือ เจ้าหน้าที่ประจำเรือและลูกเรือตามที่กฎหมายและข้อบังคับของรัฐผู้ส่งให้อำนาจไว้ ทั้งนี้ต้องไม่เป็นการเสื่อมสิทธิต่อการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานของรัฐผู้รับ

ฉ. ปฏิบัติหน้าที่การงานอื่นใดที่รัฐผู้ส่งมอบหมาย ซึ่งไม่เป็นการต้องห้ามโดยกฎหมายและข้อบังคับของรัฐผู้รับ หรือที่รัฐผู้รับมิได้คัดค้านหรือที่ความตกลงระหว่างประเทศระหว่างรัฐผู้ส่งและรัฐผู้รับอ้างถึง

นอกจากหน้าที่การงานโดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่กงสุลดังกล่าวข้างต้นแล้ว เจ้าหน้าที่กงสุลดังกล่าวอาจปฏิบัติหน้าที่ทางทูตได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่รัฐผู้รับไม่มีคณะผู้แทนทางทูตของรัฐผู้ส่ง หากรัฐผู้รับอนุญาต เจ้าหน้าที่กงสุลนั้นอาจปฏิบัติหน้าที่ทางทูตได้ ทั้งนี้โดยไม่กระทบกระทั่งต่อสถานะทางกงสุลของเจ้าหน้าที่กงสุลนั้น อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ทางทูตของเจ้าหน้าที่กงสุลเช่นว่านั้นไม่ถือว่าเจ้าหน้าที่กงสุลนั้นมีสิทธิอ้างความคุ้มกันและเอกสิทธิ์ทางทูตได้

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่รัฐผู้ส่งแจ้งแก่รัฐผู้รับว่ารัฐผู้ส่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่กงสุลในรัฐผู้รับให้เป็นผู้แทนของรัฐผู้ส่งประจำองค์การระหว่างประเทศใดๆ เจ้าหน้าที่กงสุลเช่นว่านั้นสามารถมีเอกสิทธิ์และความคุ้มกันอันบุคคลผู้เป็นตัวแทนของรัฐประจำองค์การระหว่างประเทศพึงมีตามกฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ หรือความตกลงระหว่างประเทศได้

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่การงานในฐานะเจ้าหน้าที่กงสุลนั้น เจ้าหน้าที่กงสุลย่อมไม่อาจอ้างความคุ้มกันจากเขตอำนาจของรัฐมากไปกว่าความคุ้ม

กันซึ่งเจ้าหน้าที่กงสุลได้รับตามอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล ค.ศ. 1963

ความคุ้มกันของสำนักงานกงสุลและบุคคลในคณะกงสุล

ข้อ 43 แห่งอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางกงสุล ค.ศ. 1963 บัญญัติว่า เจ้าหน้าที่กงสุล (consular officers) และพนักงานกงสุล (consular employees) ย่อมไม่ตกอยู่ภายใต้เขตอำนาจของเจ้าพนักงานฝ่ายตุลาการหรือฝ่ายปกครอง (judicial or administrative authorities) ของรัฐผู้รับในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำต่าง ๆ ซึ่งบุคคลเช่นว่านั้นได้กระทำไปในการปฏิบัติหน้าที่การงานทางกงสุล (consular functions) ยกเว้นในส่วนของการฟ้องร้องคดีแพ่ง

(ก) ที่เกิดจากสัญญาที่ทำขึ้นโดยเจ้าหน้าที่กงสุลหรือพนักงานกงสุล โดยที่บุคคลดังกล่าวมิได้ทำสัญญาโดยชัดแจ้งหรือโดยปริยายว่าทำสัญญาในฐานะเป็นตัวแทนของรัฐผู้ส่ง หรือ

(ข) โดยบุคคลที่สามเพื่อเรียกร้องต่อความเสียหายอันเกิดจากอุบัติเหตุในรัฐผู้รับที่เกิดขึ้นโดยยานพาหนะ เรือ หรืออากาศยาน

จากข้อบทข้างต้น จะเห็นได้ว่าในส่วนของคดีแพ่ง เจ้าหน้าที่กงสุลหรือเจ้าพนักงานกงสุล จะอ้างความคุ้มกันจากเขตอำนาจของรัฐผู้รับได้เฉพาะในส่วนที่เจ้าหน้าที่หรือพนักงานดังกล่าวกระทำไปในฐานะเป็นตัวแทนของรัฐผู้ส่งเท่านั้น หากเจ้าหน้าที่กงสุลหรือพนักงานกงสุลมิได้กระทำการไปในฐานะตัวแทนของรัฐผู้ส่ง บุคคลดังกล่าวก็ต้องรับผิดชอบทั้งในกรณีของสัญญาและละเมิด

ในกรณีของสัญญาซึ่งเจ้าหน้าที่กงสุลหรือพนักงานกงสุลมิได้ทำไปในฐานะเป็นตัวแทนของรัฐผู้ส่ง บุคคลดังกล่าวไม่สามารถอ้างความคุ้มกันจากเขตอำนาจของรัฐผู้รับได้เลย หากมีการฟ้องร้องเกิดขึ้น ซึ่งจะแตกต่างจากกรณีการกระทำในทางแพ่งของเจ้าหน้าที่ทางทูต ซึ่งโดยหลักแล้วสามารถอ้างความคุ้มกันจากเขตอำนาจของรัฐผู้รับได้ ยกเว้นเฉพาะในสามกรณีตามที่บัญญัติไว้ในข้อ 31 แห่งอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางทูต ค.ศ. 1961

ในกรณีของการกระทำละเมิดนั้น โดยหลักแล้วเจ้าหน้าที่กงสุลหรือพนักงานกงสุลสามารถอ้างความคุ้มกันได้ หากมีการฟ้องร้องเกิดขึ้น ยกเว้นเฉพาะในกรณีของการกระทำละเมิดอันเกิดจากอุบัติเหตุทางรถยนต์ เรือ อากาศยาน ซึ่งเกิดขึ้นในรัฐผู้รับ ซึ่งจะแตกต่างจากกรณีของตัวแทนทางทูตซึ่งสามารถอ้างความคุ้มกันจากเขตอำนาจของรัฐผู้รับได้ในกรณีที่มีการฟ้องร้องเกี่ยวกับการละเมิดซึ่งเกิดขึ้นในรัฐผู้รับ ถึงแม้ว่าการละเมิดเช่นว่านั้นจะเกิดจากอุบัติเหตุทางรถยนต์ เรือ หรืออากาศยานก็ตาม

ในส่วนของคดีอาญานั้น เจ้าหน้าที่กงสุลมิได้รับความคุ้มครองจากเขตอำนาจทางตุลาการและบริหารของรัฐผู้รับอย่างเต็มที่เหมือนกับตัวแทนทางทูต กล่าวคือ โดยทั่วไปแล้วเจ้าหน้าที่กงสุลจะไม่ถูกจับกุมหรือคุมขังเพื่อรอการพิจารณาของศาลในคดีอาญาเว้นแต่ในกรณีของความผิดอาญาร้ายแรง (grave crime) ซึ่งขึ้นอยู่กับการวินิจฉัยของเจ้าพนักงานตุลาการซึ่งมีอำนาจ

ในกรณีความผิดอาญาร้ายแรงเช่นว่านี้ หากมีการจับกุมหรือคุมขังเจ้าหน้าที่กงสุลดังกล่าวเพื่อรอการพิจารณาของศาล หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่กงสุลดังกล่าวถูกฟ้องร้องในคดีอาญา รัฐผู้รับต้องบอกกล่าวแก่หัวหน้าคณะกงสุลโดยพลัน และในกรณีที่หัวหน้าคณะกงสุลเป็นผู้ถูกจับกุมหรือคุมขังหรือถูกฟ้องร้องคดีอาญาเสียเอง รัฐผู้รับจะต้องบอกกล่าวแก่รัฐผู้ส่ง โดยผ่านผู้แทนทางทูต

ในกรณีที่มีการฟ้องร้องคดีอาญาแก่เจ้าหน้าที่กงสุล เจ้าหน้าที่กงสุลนั้นต้องไปปรากฏตัวต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ ทั้งนี้ การดำเนินกระบวนการพิจารณาทางอาญาต่อตัวเจ้าหน้าที่กงสุลจะต้องกระทำโดยเคารพต่อบุคคลดังกล่าวในฐานะที่มีตำแหน่งทางราชการ และในลักษณะที่จะขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่การงานของบุคคลดังกล่าวให้น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เว้นแต่ในกรณีของความผิดอาญาร้ายแรง อย่างไรก็ดี ในกรณีของความผิดอาญาร้ายแรงดังกล่าว หากจำเป็นต้องขังเจ้าหน้าที่กงสุลดังกล่าว รัฐผู้รับต้องดำเนินการให้มีการฟ้องร้องคดีโดยเร็วที่สุด

ในกรณีอื่นใดนอกจากความผิดอาญาร้ายแรงดังกล่าวข้างต้น เจ้าหน้าที่กงสุลจะไม่ถูกขังหรืออยู่ภายใต้มาตรการในการจำกัดเสรีภาพต่อตัวบุคคล (personal freedom) ไม่ว่าในรูปแบบใดๆ เว้นแต่จะเป็นกรณีของการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาอันถึงที่สุดของศาล

ในกรณีที่บุคคลในคณะกงสุลถูกเรียกเพื่อให้การในฐานะพยานในกระบวนการพิจารณาทางศาลหรือทางปกครองของรัฐผู้รับนั้น บุคคลดังกล่าวจะปฏิเสธที่จะไม่ให้การไม่ได้ เว้นแต่การให้การนั้นเกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติหน้าที่การงานของกงสุลหรือที่จะต้องมีการยื่นจดหมายโต้ตอบทางราชการ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่การงานของกงสุล หรือในกรณีที่บุคคลในคณะกงสุลถูกเรียกในฐานะพยานผู้เชี่ยวชาญ (expert witness) เพื่อเบิกความเกี่ยวกับกฎหมายของรัฐผู้ส่ง

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่บุคคลในคณะกงสุลไม่อาจอ้างข้อยกเว้นที่จะปฏิเสธการให้การต่อกระบวนการพิจารณาทางศาลหรือทางปกครองดังกล่าวข้างต้นได้ และจำเป็นต้องให้การ หากบุคคลเช่นว่านั้นปฏิเสธที่จะให้การ รัฐผู้รับจะใช้มาตรการบังคับหรือมีบทกำหนดโทษต่อการปฏิเสธที่จะให้การของบุคคลดังกล่าวมิได้ เช่น จะสั่งว่าบุคคลดังกล่าวละเมิดอำนาจศาล (perjury) มิได้ และการที่เจ้าพนักงานทางตุลาการหรือทางปกครองของรัฐผู้รับต้องการเรียกให้บุคคลในคณะกงสุลเบิกความหรือให้หลักฐานใดๆ เจ้าหน้าที่ดังกล่าวต้องหลีกเลี่ยงที่จะไม่แทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่การงานของบุคคลในคณะกงสุลดังกล่าว และถ้าเป็นไปได้ เจ้าพนักงานดัง

กล่าวอาจขอพยานหลักฐานจากบุคคลดังกล่าว ณ ที่อยู่ของบุคคลนั้น หรือ ณ สถานที่
กงสุล หรืออาจยอมรับการให้การเป็นลายลักษณ์อักษรของบุคคลดังกล่าวก็ได้

จะเห็นได้ว่าบุคคลในคณะกงสุลยังมีหน้าที่ต้องให้การในฐานะพยาน
ในกระบวนการพิจารณาทางศาลหรือทางปกครองของรัฐผู้รับ ซึ่งจะแตกต่างจากกรณีของ
ตัวแทนทางทูตซึ่งไม่ต้องให้พยานหลักฐานใดๆ ในฐานะพยานในกระบวนการ
ทางศาลหรือทางปกครองในรัฐผู้รับแต่อย่างใด ดังที่บัญญัติไว้ในข้อ 31 (2) แห่งอนุ-
สัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางการทูต ค.ศ. 1961

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่กงสุลของรัฐผู้ส่งซึ่งเป็นคนชาติของรัฐผู้รับซึ่ง
โดยปกติรัฐผู้รับจะต้องให้ความยินยอมอย่างชัดแจ้งในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่กงสุลเช่น
ว่านั้น และรัฐผู้รับจะยกเลิกการให้ความยินยอมเช่นว่านั้นในเวลาใดๆ ก็ได้ หรือใน
กรณีที่เจ้าหน้าที่กงสุลนั้นมีถิ่นที่อยู่ถาวรในรัฐผู้รับ เจ้าหน้าที่กงสุลเช่นว่านั้นจะได้รับ
ความคุ้มกันจากเขตอำนาจของรัฐผู้รับตลอดทั้งความละเมิดมิได้ส่วนบุคคล (personal
inviolability) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำในทางราชการ (official acts)
ซึ่งบุคคลเช่นว่านั้นกระทำในการปฏิบัติหน้าที่การงานของตน

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ดังกล่าวถูกฟ้องร้องในคดีอาญา การพิจารณา
คดีอาญาแก่บุคคลดังกล่าวจะต้องกระทำในลักษณะที่จะเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติ
หน้าที่การงานของบุคคลเช่นว่านั้นให้น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เว้นแต่กรณีความ
ผิดที่บุคคลดังกล่าวถูกจับกุมหรือคุมขัง

ส่วนบุคคลอื่นๆ ในคณะกงสุลซึ่งเป็นคนชาติของรัฐผู้รับหรือมีถิ่น
ที่อยู่ถาวรในรัฐผู้รับ และคนในครอบครัวของบุคคลดังกล่าวตลอดจนคนในครอบครัว
ของเจ้าหน้าที่กงสุลดังกล่าวข้างต้น จะได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันเฉพาะเท่าที่รัฐผู้
รับอนุญาตให้เท่านั้น อย่างไรก็ตาม การใช้เขตอำนาจของรัฐผู้รับเหนือบุคคลเช่นว่านั้น

จะต้องกระทำในลักษณะที่จะไม่ขัดขวางโดยไม่สมควรต่อการปฏิบัติหน้าที่การงาน
ของคณะกงสุล

ระยะเวลาของการได้รับความคุ้มกัน

เจ้าหน้าที่กงสุลและบุคคลในคณะกงสุล จะเริ่มได้รับความคุ้มกัน
จากเขตอำนาจของรัฐผู้รับตั้งแต่ขณะที่บุคคลเช่นว่านั้นเข้าไปในดินแดนของรัฐผู้รับ
เพื่อเข้ารับตำแหน่งทางกงสุล หรือถ้าหากบุคคลผู้นั้นอยู่ในดินแดนของรัฐผู้รับอยู่แล้ว
บุคคลเช่นว่านั้น จะเริ่มได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันตั้งแต่เวลาที่เข้าปฏิบัติหน้าที่
ทางกงสุล ส่วนคนในครอบครัวของบุคคลในคณะกงสุลซึ่งประกอบเป็นส่วนหนึ่งของครัว-
เรือนของบุคคลเช่นว่านั้น หรือบุคคลในคณะเจ้าหน้าที่ส่วนตัวของบุคคลเช่นว่านั้น
จะเริ่มได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกันนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่กงสุลหรือบุคคลในคณะเจ้า
หน้าที่กงสุลได้รับเอกสิทธิ์และความคุ้มกัน กล่าวคือในวันที่บุคคลดังกล่าวเข้ามาใน
ดินแดนของรัฐผู้รับเพื่อเข้ารับตำแหน่งทางกงสุลหรือในวันที่คนในครอบครัวของเจ้า

หน้าที่กงสุลเดินทางเข้ามาในดินแดนของรัฐผู้รับ หรือในวันที่บุคคลเหล่านั้นเป็นสมาชิกในครอบครัว หรือเป็นเจ้าของหน้าที่ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่กงสุล หรือบุคคลในคณะกงสุล สุดแท้แต่ว่าวันใดจะเป็นวันล่าสุด

เมื่อหน้าที่การงานของบุคคลในคณะกงสุลสิ้นสุดลง เช่น ถึงแก่ความตายหรือเมื่อรัฐผู้ส่งบอกกล่าวไปยังรัฐผู้รับว่าหน้าที่ทางการงานของบุคคลในคณะกงสุลสิ้นสุดลง หรือเมื่อรัฐผู้รับถอน exequatur หรือเมื่อรัฐผู้รับบอกกล่าวไปยังรัฐผู้ส่งว่ารัฐผู้รับได้เลิกที่จะถือว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลในคณะกงสุล หรือในกรณีที่บุคคลในคณะกงสุลตกเป็นบุคคลไม่พึงปรารถนา (persona non grata) เอกสิทธิและความคุ้มกันของบุคคลเช่นว่านั้น อีกทั้งเอกสิทธิและความคุ้มกันของคนในครอบครัวที่ประกอบเป็นครัวเรือนของบุคคลเช่นว่านั้น หรือเอกสิทธิและความคุ้มกันของเจ้าหน้าที่ส่วนตัวของบุคคลเช่นว่านั้นจะสิ้นสุดลงในขณะที่บุคคลที่เกี่ยวข้องดังกล่าว เดินทางออกไปจากรัฐผู้รับหรือเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาอันสมควรที่ต้องเดินทางออกจากรัฐผู้รับสุดแท้แต่ว่าระยะเวลาใดจะถึงก่อน แต่จะยังมีเอกสิทธิและความคุ้มกันอยู่จนกระทั่งถึงเวลานั้น แม้ในกรณีของการขัดกันทางอาวุธ (armed conflict) ก็ตาม

นอกจากนี้ เอกสิทธิและความคุ้มกันของบุคคลในครอบครัวหรือเจ้าหน้าที่ส่วนตัวของบุคคลในคณะกงสุลจะสิ้นสุดลงเมื่อบุคคลดังกล่าวสิ้นสุดการเป็นเจ้าหน้าที่ส่วนตัวของบุคคลในคณะกงสุล แต่หากบุคคลเหล่านี้ประสงค์จะเดินทางออกจากรัฐผู้รับภายในเวลาอันสมควรหลังจากนั้น บุคคลเหล่านี้ยังคงมีเอกสิทธิและความคุ้มกันอยู่จนกระทั่งบุคคลเหล่านี้เดินทางออกจากรัฐผู้รับ อย่างไรก็ตาม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่ได้ปฏิบัติไปโดยเจ้าหน้าที่กงสุลหรือพนักงานกงสุลในการปฏิบัติหน้าที่การงานของตน ความคุ้มกันจากเขตอำนาจของรัฐผู้รับให้ยังคงมีอยู่สืบไปโดยไม่จำกัดเวลา

ในกรณีที่บุคคลในคณะกงสุลถึงความตาย คนในครอบครัวซึ่งประกอบเป็นครัวเรือนของบุคคลในคณะกงสุลดังกล่าวจะยังคงได้รับเอกสิทธิและความคุ้มกันอยู่ต่อไปจนกว่าคนในครอบครัวนั้นจะเดินทางออกไปจากรัฐผู้รับหรือจนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาอันสมควรที่จะให้บุคคลดังกล่าวเดินทางออกไปจากรัฐผู้รับได้สุดแท้แต่ว่าเวลาใดจะถึงก่อน

การสละความคุ้มกัน

บรรดาเอกสิทธิและความคุ้มกันของบุคคลในคณะกงสุลของรัฐผู้ส่งอาจสละเสียได้โดยรัฐผู้ส่ง การสละความคุ้มกันของบุคคลดังกล่าวโดยรัฐผู้ส่งจะต้องกระทำโดยชัดแจ้ง (express waiver) และแจ้งถึงการสละความคุ้มกันเช่นว่านั้นเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังรัฐผู้รับ

นอกจากการสละความคุ้มกันของบุคคลในคณะกงสุลอย่างชัดแจ้ง โดยรัฐผู้ส่งแล้ว ในบางกรณี การกระทำของเจ้าหน้าที่กงสุลหรือพนักงานกงสุลจะถือ ว่าเป็นการสละความคุ้มกันโดยปริยาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการที่เจ้าหน้าที่กงสุล หรือพนักงานกงสุลเช่นว่านั้นเริ่มฟ้องร้องคดีซึ่งบุคคลดังกล่าวสามารถอ้างความคุ้ม กันจากเขตอำนาจศาลได้และเจ้าหน้าที่กงสุลหรือพนักงานกงสุลดังกล่าวถูกฟ้องแย้ง (counter-claim) อันเกี่ยวข้องโดยตรงกับคำฟ้องของเจ้าหน้าที่หรือพนักงานกงสุล เช่นว่านั้น ในกรณีเช่นว่านี้ เจ้าหน้าที่กงสุลหรือพนักงานกงสุลจะอ้างความคุ้มกันจาก เขตอำนาจศาลในคดีฟ้องแย้งดังกล่าวหาได้ไม่

อย่างไรก็ดี ในกรณีของการสละความคุ้มกันจากเขตอำนาจของ ศาลของรัฐผู้รับในกระบวนการพิจารณาทางแพ่งหรือทางปกครอง จะถือว่าเป็นการสละ ความคุ้มกันจากการบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาลไม่ได้ ทั้งนี้จะต้องมีการสละคุ้ม กันในการบังคับคดีแยกต่างหากอีกชั้นหนึ่ง

เจ้าหน้าที่กงสุลกิตติมศักดิ์ (Honorary Consular Officers)

โดยทั่วไปแล้ว เจ้าหน้าที่กงสุลกิตติมศักดิ์จะได้รับเอกสิทธิและความคุ้มกัน ในทำนองเดียวกันกับที่เจ้าหน้าที่กงสุลอาชีพได้รับ แต่คนในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ กงสุลกิตติมศักดิ์หรือพนักงานกงสุลซึ่งทำงานในสถานกงสุลที่มีเจ้าหน้าที่กงสุล กิตติมศักดิ์เป็นหัวหน้าคณะจะไม่ได้รับเอกสิทธิและความคุ้มกันเลย ซึ่งจะแตกต่าง จากคนในครอบครัวของเจ้าหน้าที่กงสุลอาชีพซึ่งได้รับเอกสิทธิและความคุ้มกันจากรัฐผู้รับ

ในกรณีที่มีการดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่กงสุลกิตติมศักดิ์ เจ้าหน้าที่ กงสุลดังกล่าวต้องไปปรากฏตัวต่อหน้าพนักงานผู้มีอำนาจ อย่างไรก็ตาม การดำเนินคดี อาญาดังกล่าวต้องกระทำโดยให้ความเคารพต่อเจ้าหน้าที่กงสุลกิตติมศักดิ์เช่นว่านั้น เพราะเหตุแห่งการดำรงตำแหน่งทางราชการของบุคคลเช่นว่านั้น และจะต้องกระทำ ในลักษณะที่จะก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่การงานทางกงสุลให้น้อยที่สุด เท่าที่จะเป็นไปได้ เว้นแต่ในกรณีที่เจ้าหน้าที่กงสุลดังกล่าวถูกจับกุมหรือคุมขัง และ หากเป็นการจำเป็นต้องกักขังเจ้าหน้าที่กงสุลกิตติมศักดิ์ ก็จะต้องมีการดำเนินคดีแก่ บุคคลดังกล่าวโดยไม่ชักช้า

สำนักวิชาการ ให้การบริการทางวิชาการ

๑. ณ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนประดิพัทธ์ ให้บริการในวันและเวลาราชการ
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๑ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๒ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
 - ด้านการเมืองการปกครอง ความมั่นคง การทหาร การยุติธรรม กฎหมายระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อนุญาโตตุลาการ ทรัพย์สินทางปัญญา
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๑ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
 - ด้านเศรษฐกิจ พาณิชยกรรม การเงิน การคลัง การธนาคาร การลงทุน งบประมาณ ประกันภัย อุตสาหกรรม คมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การเกษตรและสหกรณ์
 - กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๗๐ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๕๘-๕๙
 - ด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม แรงงานและสวัสดิการสังคม เด็ก สตรี การสาธารณสุข การท่องเที่ยว การกีฬา วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม การพลังงาน
๒. ณ จุดบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (E-knowledge Services) อาคารรัฐสภา ๑ ชั้น ๓ ให้บริการในวันและเวลาราชการ สำหรับวันประชุมสภาผู้แทนราษฎรให้บริการถึงเวลา ๑๙.๓๐ น. โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๘๗๘

พิมพ์ที่สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ออกแบบปกโดย น.ส.รติมา ศารทะประกา